

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ

**ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİ-
NİN AMACINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN
BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

MEVLÜT AYDOĞMUŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. ALİ MURAT SÜNBÜL
KONYA / 2013

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ

**ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİ-
NİN AMACINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN
BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

MEVLÜT AYDOĞMUŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. ALİ MURAT SÜNBÜL
KONYA / 2013

Ek- 1: Bilimsel Etik Sayfası

**T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü**

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Adı Soyadı	Mevlüt AYDOĞMUŞ
Numarası	098301031004
Ana Bilim / Bilim Dalı	EĞİTİM BİLİMLERİ/EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ
Programı	Tezli Yüksek Lisans X ☐ Doktora ☐
Tezin Adı	ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİNİN AMACINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

Ek- 2: Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	MEVLÜT AYDOĞMUŞ
	Numarası	098301031004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	EĞİTİM BİLİMLERİ/EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof.Dr. Ali Murat SÜNBÜL
Tezin Adı	ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİNİN AMACINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “**Öğretmen Algısına Göre Comenius Projelerinin Amacına Uygun Gerçekleşme Düzeyinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi**” başlıklı bu çalışma 12/08/2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Ali Murat SÜNBÜL	Danışman	
Doç.Dr. Ercan YILMAZ	Üye	
Yrd.Doç.Dr. Bahadır BOZOĞLAN	Üye	

ÖNSÖZ

Türkiye-AB (Avrupa Birliği) ilişkileri, 1959 yılında, Türkiye'nin o dönemdeki adıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) başvurmasıyla başlamıştır. Türkiye'nin AET'ye üyelik başvurusunda çeşitli iç ve dış dinamikler etkili olmakla birlikte, Cumhuriyet'in modernleşme projesi ve bu bağlamda Batı kurumlarında temsil edilme politikası, belirleyici unsur olmuştur. Türkiye-AB ilişkilerinin başlamasından bugüne kırk yıldan fazla bir süre geçmiştir. Bu süre içerisinde uluslararası sistem önemli ölçüde değişim geçirmiş; iki kutuplu sistem sona ermiş, ideolojik bloklaşmaların yerini siyasal ve ekonomik entegrasyon hareketleri almıştır. Bu süreçte AB önemli değişimler ve gelişmeler yaşamış; Türkiye'nin uluslararası konumu değişmiştir. Türkiye'nin bu süreçte geçirdiği toplumsal, ekonomik ve siyasal değişimlerin de etkisiyle, Türkiye-AB ilişkileri başlangıcında olduğundan çok farklı bir noktaya gelmiştir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programları ülkemiz açısından son dönemde büyük önem arz etmektedir Avrupa Birliği Türkiye için olmazsa olmazlar arasına girmiştir.

Bu konuda özellikle eğitim noktasında projelere her kesimden ilgi devamlı artmaktadır.

Avrupa Birliğine üye ve aday ülkelerin birbirleriyle, daha çok kültürel anlamda tanışma ve farklı açılardan ortak noktaları yakalamaları için çok büyük fırsatlar tanıyan bu projeler bizde de gerekli ilgiyi fazlasıyla görmüş ve görmeye devam edecektir. Devamlı ve orijinal projeler üreten ülkemiz aldığı kaynakla da kendisine ayrılan bütçesini zorlayarak iki katına çıkarmayı başarmıştır.

Bu çalışma Konya İlinde Comenius projesi gerçekleştirmiş veya katılımcı olarak proje ekiplerinde yer almış öğretmenlerin görüşleri alınarak Comenius projelerinin amacına ulaşma düzeyi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

Yüksek lisans tez danışmanlığımı üstlenerek, çalışmalarımı yönlendiren ve benden yardımlarını esirgemeyen, değerli danışman hocam sayın Prof. Dr. Ali Murat SÜNBÜL'e, çalışmalarımında destek veren Doç. Dr. Ercan YILMAZ hocama, İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Seyit Ali BÜYÜK hocama, Ahmet ÇELİK hocama ve hayatı keyifle paylaştığım eşim Seher AYDOĞMUŞ'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	5
ÖNSÖZ.....	8
TABLolar LİSTESİ.....	16
BÖLÜM I.....	18
PROBLEM DURUMU.....	18
Problem Cümlesi.....	19
Alt Problemler.....	19
Sayıtlar.....	19
Sınırlılıklar.....	20
Tanımlar.....	20
KISALTMALAR.....	24
BÖLÜM II.....	26
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	26
AVRUPA BİRLİĞİ TARİHİ.....	26
TÜRKİYE AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ.....	27
BOLOGNA SÜRECİ.....	28
AB EĞİTİM PROGRAMLARI.....	30
GENÇLİK PROGRAMI.....	31
Gençlik Programının Hedefleri.....	32
Gençlik Programının Öncelikleri.....	32
Gençlik Programının Yapısı.....	32
Kabul edilen yaş grupları:.....	33
HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI.....	33
SEKTÖREL PROGRAMLAR.....	36
ORTAK KONULU PROGRAMLAR.....	36
BELİRLİ KURUMLARI DESTEKLEYEN HİBE DESTEKLERİ:.....	37
DİĞER AB KURUMLARINA İŞLETME HİBELERİ.....	38
COMENIUS (OKUL EĞİTİMİ) PROGRAMI.....	39
Comenius Programının Amacı.....	39
1. COMENIUS OKUL ORTAKLIKLARI.....	39
2. COMENIUS BÖLGESEL ORTAKLIKLARI.....	40

Comenius Bölgesel Ortaklıklar ile Gelen Yenilikler:.....	40
3. E-TWINNING PROJELERİ.....	40
4. COMENIUS HİZMETİÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİ.....	40
5. COMENIUS ASSİTANLIĞI.....	41
6. COMENIUS ÇOK TARAFLI PROJELER.....	41
6. COMENIUS AĞ PROJELERİ.....	41
COMENIUS OKUL ORTAKLIKLARI.....	41
Ortaklık Süresi ve Türleri.....	41
a. Çok Taraflı Okul Ortaklıkları.....	42
b. İki Taraflı Okul Ortaklıkları.....	42
Ortaklık Faaliyetleri Neleri İçerir?.....	42
Comenius Okul Ortaklıklarının Kazandırdıkları.....	43
KONYA'DA COMENIUS PROJELERİ.....	44
BÖLÜM III.....	52
İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	52
TÜRKİYE'DE YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR.....	52
YURT DIŞINDA YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR.....	59
BÖLÜM IV.....	63
YÖNTEM.....	63
Araştırmanın Modeli.....	63
Çalışma Grubu.....	63
Veri Toplama Araçları.....	65
Verilerin Toplanması.....	65
BÖLÜM V.....	67
BULGULAR.....	67
BÖLÜM VI.....	84
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	84
SONUÇ.....	84
TARTIŞMA.....	85
ÖNERİLER.....	87
KAYNAKÇA.....	89
EKLER.....	92

Ek- 2: Türkçe Özet Formu

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mevlüt AYDOĞMUŞ	
	Numarası	098301031004	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	EĞİTİM BİLİMLERİ/EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ X	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof.Dr. Ali Murat SÜN BÜL	
Tezin Adı	ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİNİN AMACINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ		

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Comenius projesi gerçekleştirmiş veya katılımcı olarak proje ekiblerinde yer almış öğretmenlerin görüşleri alınarak Comenius projelerinin amacına ulaşma düzeyi çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir.

Bu çalışmada 2004 – 2012 yılları arasında Konya’da Comenius projesi gerçekleştirilmiş olan öğretmenlere program hakkındaki görüşleri sorulmuş ve bunlar çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Ayrıca AB ve AB Eğitim Programı Comenius hakkında literatür araştırması yapılmış ve daha önce yapılmış değerlendirme çalışmaları incelenmiştir.

Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Projelere katılan sayısının fazlalığı ve coğrafi dağılımdan dolayı elektronik anket kullanılmıştır. Öğretmenlerin Comenius programı ile ilgili görüşlerini almak amacıyla hazırlanan anket online olarak katılımcılara ulaştırılmış ve toplamda 176 katılımcının görüşü alınmıştır.

Yapılan gözlemler sonucu Konya’da Avrupa Birliği Comenius programına yapılan başvuru sayısında sürekli bir artış gözlenmiştir. Comenius Projesine katılmış öğretmenler Comenius projelerinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu, bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu, yurt dışı ortaklarının ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını, proje sayesinde farklı bir kültürü tanıma fırsatı buldukları algısına sahiptir.

Anahtar Sözcükler: Avrupa Birliği, Hayatboyu Öğrenme, Comenius, Ulusal Ajans

Ek- 3: İngilizce Özet Formu

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mevlüt AYDOĞMUŞ	
	Numarası	098301031004	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	EĞİTİM BİLİMLERİ/EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ X	Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof.Dr. Ali Murat SÜN BÜL	
Tezin İngilizce Adı	ANALYZING THE APPROPRIATE REALIZATION LEVEL OF COMENIUS PROJECTS IN TERMS OF SOME VARIABLES BASED ON TEACHERS' PERCEPTIONS		

SUMMARY

The aim of this research is to analyse the appropriate realization level of Comenius Projects in terms of some variables based on teachers' perceptions.

In this research some questions about Comenius program asked to the teachers who carried out Comenius projects from 2004 to 2012 in Konya Province and the results have been analysed in terms of some variables. Also, literature research has been carried out about EU and Comenius Program which is part of EU Education Program and previous researches have been investigated.

A survey has been used as a tool in order to collect data. Online survey has been used because the number of the participant is very high and geographically distributed. In order to receive the views of the teachers on Comenius program the survey was sent to the participants and totally 176 feedbacks received.

At the end of the research continuous increase on the number of the application to the program has been observed. The teachers who have already taken part in Comenius Project thinks that Comenius Projects develops the teamwork among the students, Comenius Projects are effective on developing language skills of the students and skills of using ICT, Comenius projects makes positive contribution on views of the foreigners on our country. They think that by means of the project had opportunity to know different cultures.

Key Words: European Union, Lifelong Learning, Comenius, National Agency

TABLolar LİSTESİ

Tablo-1: Konya’da gerçekleştirilen Comenius Projeleri	45
Tablo-2: Konya’da yıllara göre AB Projeleri	49
Tablo-5: Yurt dışından gelen ğrenci ve öğretmenlerin dağılımı	50
Tablo-3: Konya’da yıllara göre Comenius Okul Ortaklıkları Projeleri	51
Tablo-4: Yurt dışına giden ğrenci ve öğretmenlerin dağılımı	51
Tablo-6: Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler	64
Tablo-7: Comenius Projesi Hazırlık Dönemine İlişkin ğretmen Görüşler	66
Tablo-8: Comenius Projesi Uygulama Süreçlerine İlişkin ğretmen Görüşleri..	67
Tablo-9. Okulların Yerleşim Yerlerine Göre Comenius Projesi Hazırlık Süreçlerine İlişkin ğretmen Görüşleri	70
Tablo-10. Okulların Yerleşim Yerlerine Göre Comenius Projesi Uygulama	71
Tablo-11: Okulun tipine göre ğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?	74
Tablo-12. Okulun türüne göre ğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?	79

BÖLÜM I

PROBLEM DURUMU

Avrupa Birliği Eğitim ve gençlik programları; programların uygulandığı ülkelerde, kültürler arası diyaloğa ve birlikte çalışmaya dayanan ortaklıklar ve faaliyetler yolu ile eğitim seviyesinin artırılması ile sosyal dışlanma, yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve önyargılarla mücadele edilmesi, Avrupa halkları arasında anlayış ve birlikte çalışma ortamının geliştirilmesi ve Avrupa Boyutunun güçlendirilmesini amaçlamaktadır.

Hayatboyu Öğrenme Programı bu amaçlara ulaşmak için kurumsal ve programı farklı hedef gruplara hitap eden sektörel programlar ile sektörel programlara konu olan ortak alanlarda çalışmaların yapılabildiği Ortak Konulu Program ve Avrupa Birliği alanındaki konularda merkezi faaliyetleri içine alan Jean Monnet Programı yer almaktadır. Okul öncesinden eğitim fakültelerine kadar kurumların ve bu kurumlardan bireylerin faydalandığı Comenius, yüksek öğrenimi ele alan Erasmus, yetişkin Eğitimine hitap eden Grundtvig ve mesleki eğitimini konu alan Leonardo da Vinci Programı Hayatboyu Öğrenme Programının bileşenleridir.

Comenius Programı, genel anlamıyla, yüksek öğretime kadar okul eğitimini kapsar. Eğitimin bu evresinde yer alan kurumlar ile öğretmen ve öğrencilerin, kültürel paylaşımlar yolu ile eğitimi ilgilendiren alanlarda işbirlikleri yapmalarını, yabancı dil öğrenmeye teşvik edilmelerini ve kişisel gelişimleri için gerekli olan temel becerileri kazanmalarını hedefler. Comenius Programı ayrıca değişik kültürlere yönelik farkındalığın geliştirilmesini teşvik etmek, okul eğitimi sektöründe kültürler arası eğitim girişimlerini geliştirmek, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadeleyi desteklemek için tasarlanmış uluslararası faaliyetler yardımıyla Avrupa'daki okul eğitiminde kültürler arası farklılıkların bilincine varılmasının teşvikine katkıda bulunur.

Comenius Okul Ortaklıkları farklı ülkelerdeki öğrenci ve öğretmenlere ortak ilgi alanındaki bir veya daha fazla konuda birlikte çalışma fırsatı tanımaktadır. Bazı ortaklıklar öğrencilerin aktif katılımına odaklanırken, diğerleri pedagojik veya okul ve eğitim

konularına yoğunlaşmakta ve esas olarak öğretmenlerin ve idari personelin katılımını gerektirmektedir. Comenius Okul Ortaklıklarının bazıları dil odaklı olup katılımcıların yabancı dillerini kullanmalarına ve geliştirmelerine imkan vermekte ve yabancı dil öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmaktadır.

Comenius Projelerine Türkiye’de yüzlerce okul koordinatör veya ortak olarak yer almaktadır. Her yıl binlerce öğretmen ve öğrenci programlar kapsamında yurt dışına çıkmakta ve aynı şekilde binlerce öğretmen ve öğrenci projeler kapsamında Avrupa ülkelerinden ülkelerimize gelmektedir.

Bu araştırma yapılan bu çalışmalar kapsamında Comenius Okul Ortaklıklarına katılmış öğretmenlerin algılarına göre Comenius projelerinin amacına uygun gerçekleşme düzeyini bazı değişkenlerle inceleme amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Problem Cümlesi

Öğretmen algısına göre Comenius projeleri ne derece amacına uygun olarak gerçekleşmektedir?

Alt Problemler

1. Öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Öğretmen görüşlerine göre Comenius projeleri ne derece amacına uygun olarak gerçekleşmektedir?
3. Okul türüne göre öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. Okulun bulunduğu yerleşim yerine göre öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. Okulların düzeyine göre öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?

Sayıtlar

1. Ölçme aracının geliştirilmesinde başvurulan uzman görüşleri yeterli sayılmıştır.

2. Comenius Projesine katılmış öğretmenler görüşlerini yansız olarak ifade etmişlerdir.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2004-2011 yılları arasında, Konya ilinde görev yapan ve Comenius programına katılmış öğretmenlerin;

- Comenius programları hakkındaki görüşleri,
- Comenius programlarının gerçekleştirme düzeyine ilişkin algıları,
- Okul türü, düzeyi ve durumuna göre Comenius projelerine ilişkin düşüncüleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Ulusal Ajans:

AB Eğitim ve Gençlik Programlarının ülke içinde tanıtılması, koordinasyonu, yürütülmesi ve programlardan faydalandırılacak projelerin yurtiçinde değerlendirilmesi, seçimi AB Komisyonu tarafından yapılacak projelerin müracaatlarının derlenmesi ve ön değerlendirmelerinin yapılması, üye ülkeler ve AB Komisyonu ile programın gerçekleştirilmesi ve işbirliği kurulması konusundaki ilişkilerin yürütülmesi amacıyla her ülkede uygulayıcı ve koordinatör birim olarak Ulusal Ajanslar kurulmaktadır. Ülkemizde, Ocak 2002 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bünyesinde Ulusal Ajans görevini yerine getirmek üzere bir daire başkanlığı kurulmuştur (AB Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi - ABEGPDB). Diğer taraftan, Türkiye'nin AB programlarından yararlanmasını sağlayacak olan ve daha önce taraflarca 26 Şubat 2002 tarihinde imzalanmış bulunan Çerçeve Anlaşmayı onaylayan 4763 sayılı Kanun da TBMM tarafından görüşülerek uygun bulunmuş ve 28 Haziran 2002 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın içeriği ve dayandığı Bakanlar Kurulu Kararı ise imzaların tamamlanmasından sonra 1 Eylül 2002 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Ulusal Ajansın Görevleri:

Kamu kuruluşları, kamu ve özel eğitim kurumları, özel sektör, sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler, meslek kuruluşları ve gençlik kuruluşları ile yakın işbirliği sağlanması,

AB Eğitim ve Gençlik Programlarının Türkiye'deki ilgili tüm yararlanıcılara tanıtılması ve bu amaçla gerekli insan gücü, bilgi, fiziki ve hukuki alt yapının oluşturulması ve geliştirilmesi,

Çeşitli alanlarda küçük çaplı pilot uygulamaların gerçekleştirilmesi,

Programlara ilişkin belgelerin Türkçeye çevrilmesi,

Katılım şartları, başvuru ve seçilebilirlik ile ilgili konularda bilgi sağlanması, başvuru işlemlerinin desteklenmesi, organize edilmesi ve kayıt altına alınması,

Proje önerilerini hazırlama konusunda başvuru sahiplerine ve finanse edilmek üzere seçilen proje önerilerinin uygulanması konusunda katılımcılara tavsiyede bulunulması ve gerekli olduğu takdirde bunların eğitilmesi,

Proje teklifleri ve diğer başvuruların kabul öncesi değerlendirilmesi ve görüş oluşturulması,

Proje seçimi aşamasında ulusal karar organına ve AB Komisyonuna destek verilmesi,

Türkiye'de programlardan yararlanacak kişilerle ve AB Komisyonu ile gerekli sözleşmelerin yapılması ve programlardan yararlanma hakkını kazananlara ödemedede bulunulması,

Ayrılan fonların etkin yönetimi, Başkanlığa (Ulusal Ajans'a) tahsis edilen kaynakların muhasebesi ve izlenmesi için gerekli sistemin kurulması ve işletilmesi,

Programlar çerçevesinde seçilerek finanse edilen projelerin gelişiminin izlenmesi, tahsis edilen kaynakların kullanımına ilişkin teknik denetim yapılması, rapor istenmesi ve değerlendirilmesi. (idari, mali ve hukuki işlemlerin yürütülmesi),

Proje sonuçlarının ve özellikle beğeni kazanan iyi uygulamaların ülke içinde ve dışında yayımına katkı sağlanması,

Programın genel değerlendirmesine, gelişimine ve farklı programlar arasında işbirliğinin artırılmasına katkıda bulunulması,

AB Komisyonu, diğer ulusal ajanslar ve diğer ülke yararlanıcıları ile ilişkilerin kurulması, geliştirilmesi ve koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması. (www.ua.gov.tr)

Avrupa Birliği:

Avrupa Birliği ya da kısaca AB, yirmi sekiz üye ÷lkeden oluşan ve toprakları Avrupa kıtasında bulunan siyasi ve ekonomik bir örgütlenmedir. 1992 yılında, Avrupa Birliği Antlaşması olarak da bilinen Maastricht Antlaşması'nın yürürlüğe girmesi sonucu, var olan Avrupa Ekonomik Topluluğu'na yeni görev ve sorumluluk alanları yüklenmesiyle kurulmuştur.

Avrupa Birliği'nin temelleri 1951 yılında, altı ÷lkenin katılımıyla oluşturulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'na ve 1957 Roma Antlaşması'na dayanmaktadır. O dönemden bu yana, birlik yeni üyelerin katılımlarıyla boyut olarak büyümüş; var olan yetkilerine yeni görev ve sorumluluk alanları ekleyerek de gücünü arttırmıştır.

Avrupa Komisyonu:

Avrupa Birliğine tavsiyelerde bulunan ve onun kararlarını uygulayan idari yapıya verilen isimdir. Komisyon, Avrupa Birliğinin hedeflerini başarmasını sağlayan ve birliğe ait yetkili organdır. İkinci ana görevi, Avrupa Birliği vatandaşlarının çıkarlarını koruduğunu garanti etmektir. Teklif verme gücüne sahip olmasına rağmen Komisyon, Avrupa Birliği politikaları ve öncelikleri üzerinde ana kararlar almamaktadır. Bu durum, Avrupa Birliği Konseyinin sorumluluğudur.

Comenius Programı :

Comenius Programı, genel olarak, okul eğitiminde kaliteyi artırmayı ve Avrupa boyutunu güçlendirmeyi hedefleyen bir hayatboyu öğrenme programıdır.

Comenius Programı, öğrenciler ve eğitim personeli arasında Avrupa kültür ve dil çeşitliliği ile değerleri hakkında bilgi ve anlayış oluşturmayı, iş birliğini güçlendirmeyi, aktif bir Avrupa vatandaşı olma yolunda öğrencilerin kişisel gelişimleri için gerekli olan temel becerileri ve yeterlilikleri edinmelerini amaçlamaktadır. Programa dahil ÷lkeler 27 AB üyesi ÷lke, Norveç, Lihtenştayn, İzlanda, Hırvatistan, İsviçre ve Türkiye'dir.

Comenius Okul Ortaklıkları:

Okul Ortaklıkları projenin odaklandığı konu kapsamında yapılacak çalışmalar aracılığıyla;

Ekip çalışması, sosyal beceriler, proje faaliyetlerini planlama ve yürütme ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasında da öğrenci ve öğretmenlerin yetenek ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, farklı ülkelerden okullarla bir ortaklık içinde yer almak, öğrenci ve öğretmenlerin yabancı dillerini kullanmalarına ve geliştirmelerine imkan vererek ve yabancı dil öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmaktadır.

Hayatboyu Öğrenme Programı:

Hayatboyu Öğrenme Programı bireylerin, kurum ve kuruluşların hangi seviyede ve nerede olurlarsa olsunlar Avrupa çapında kendilerini geliştirmeye teşvik edici, eğitici ve öğretici faaliyetlere katılmalarını ve projeler geliştirmelerini sağlayan bir Avrupa Birliği topluluk programıdır.

Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacı; hayatboyu öğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkânı yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla Topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmektir.

KISALTMALAR

LLP : Lifelong Learning Program (Hayatboyu Öğrenme Programı)

UA : Ulusal Ajans

AB : Avrupa Birliği

LdV : Leonardo da Vinci programı

STK : Sivil Toplum Kuruluşu

DPT : Devlet planlama Teşkilatı

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

EC : Avrupa Komisyonu

AYA : Avrupa Yükseköğretim Alanı

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

AVRUPA BİRLİĞİ TARİHİ

Avrupa'nın bütünleştirilmesine yönelik planlar 19.yy'a kadar sadece düşünce olarak kalmıştır. 19.yy Avrupa'daki bütünleşme çabalarının ilerideki dönemlerde zemin bulduğu yüzyıl olmuştur. Bütünleşme çabalarına rağmen I. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkması engellenememiştir. Savaş sonrası ortaya çıkan insan kaybı ve ekonomik çöküş Avrupa ülkelerinin bütünleşme çabalarına hız kazandırmıştır. Ancak savaş sonrası dönemde de bütünleme sağlanamamıştır. Bu süreçte dünyadaki tüm birlik kurma çabalarını destekleyerek evrensel barış ortamı oluşturmayı amaçlayan Pan-Avrupa Hareketi ortaya çıkmıştır. Ne var ki bu dönemde Avrupa ülkeleri arasındaki düşmanlığın bitmesi için birlik kurma çabaları olumlu sonuç vermemiştir (Güner,2008).

I. Dünya Savaşı'nın sonrasında olduğu gibi 1929 yılında Büyük Buhran olarak da adlandırabileceğimiz ekonomik kriz de ülkeleri sadece kendilerini düşünmeye sevk etmiştir. Çünkü, Avrupa ülkelerinin güvenleri sarsılmış ve bütünleşmeye karamsar bakmaya başlamışlardır. Bu dönemde özellikle Almaya da milliyetçilik duygusu artmıştır (Ülger,2003). Ekonomik krizden dolayı zor durumda olan Almanya, Versay Antlaşması'nı kabul ederek Faşist ve Nazi saldırılarına da maruz kalmıştır. Bu saldırıların sonucunda Nazilerin iktidarı ele geçirmeleri Avrupa ülkelerinin bütünleşme çabalarını engellemiştir.(Aydın,2008) Tüm bu yaşananlarda II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olmuştur. I. Dünya Savaşı gibi II. Dünya Savaşı da Avrupa ülkelerini ekonomik çöküşe uğratmıştır. Dünyanın tamamında etkili olan iki büyük savaş hem ülkelerin kendi içlerinde hem de diğer ülkelerle aralarındaki ilişkilerde sıkıntılara neden olmuştur. Ülkelerin bütünleşmedeki amaçları, aralarındaki çatışmayı en aza indirmenin yanı sıra birlik olup her alanda güçlenmektir (Bozkurt,1993)

Avrupa Birliği üye ülkeleri arasında bütünleşmenin sağlanmasında öncelikle ekonomik işbirliği önemli rol oynamaktadır. Bunun göstergesi olarak Schuman Planı gösterilebilir. Çünkü, 9 Mayıs 1950 tarihinde Fransız Dışişleri Bakanı Robert Schuman'ın adı ile anılan Schuman Planı bütünleşmenin sağlanmasında savaş sanayisi ana maddelerinin

kontrolünün ulus üstü otoriteye verilmesini uygun görmüştür (Tekinalp ve Tekinalp, 2000) .Bunu izleyen süreçte 9 Mayıs 1950 tarihinde Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu kurulmuştur (Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, 1999).

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, Almanya, Belçika, Hollanda, Fransa, İtalya ve Lüksemburg olmak üzere altı üyeden oluşmaktadır. Topluluk Avrupa'nın ilk uluslar üstü kurumudur. Roma Antlaşması ile kapsama alanı genişletilerek Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EUROATOM) kurulmuştur (.Tekinalp ve Tekinalp, 2000)

Siyasi bütünleşme sonucu AET'nin adı değiştirilerek Avrupa Toplulukları (AT) olmuştur. 1992 yılında Maastricht Antlaşması farklılıklar içinde sosyal, kültürel ve siyasi birlik oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Bunun sonucunda da Avrupa Topluluğu (AT) adı Avrupa Birliği (AB) olarak değiştirilmiştir (Karluk, 2005).

TÜRKİYE AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

İkinci Dünya Savaşı ertesinde tercihini Batı bloğu içinde yer almaktan yana kullanan Türkiye, NATO'ya kabul edilmesinin ardından, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na da başvurarak bir anlamda bundan sonraki tüm kararlarını etkileyecek olan adımı atmıştır. Oldukça uzun bir geçmişe sahip olan Türkiye – Avrupa Birliği ilişkileri, iki taraf için de inişli çıkışlı ancak önemli bir süreci ifade eder. Yaşanan tüm gerginliklere rağmen bugüne değin birbirinden vazgeçemeyen bu çiftin birlikteliğini başlatan resmi belge ise 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşması'dır.

Türkiye kalkınma sürecinin hızlanacağı düşüncesiyle 31 Temmuz 1959'da AET'ye ortaklık başvurusunda bulunmuştur (Çayhan ve Ateşoğlu Güney, 1996) . Avrupa Birliği ile Türkiye ilişkilerinin neredeyse kırk yıllık bir geçmişi vardır. Türkiye Cumhuriyeti ilk adıyla AET'nin kuruluşundan itibaren bu topluluğa ilgi duymuştur (Kılıç, 2002).Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğuna başvuruda bulunmasında çeşitli iç ve dış etkenler önemli rol oynamıştır. Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ortaklık

istememesinin temel sebepleri arasında ekonomik ve sosyal olanlar yer almakla birlikte siyasal nedenler ön plana çıkmıştır. Bu nedenle Türkiye 1963'te Ankara Antlaşması ile başladığı Avrupa ile bütünleşme sürecini, 1987'de Avrupa Topluluğu'na tam üyelik başvurusuyla devam ettirmiştir.

Ankara Antlaşması ile Türkiye'nin tam üyelik statüsüne kavuşabilmesi çeşitli aşamalardan geçmesi gereği karara bağlanmıştır. Ayrıca Türkiye ile Birlik, Türkiye'nin Birliğe uyumunu sağlamak ve tam üyelik gereklerini yerine getirmesine yardımcı olmak amacıyla "Türkiye ile Birlik arasında Ortaklık Konseyi" ve "Türkiye Orta Avrupa Topluluğu Karma Parlamento Komisyonu" oluşturulmuştur.

Türkiye, Gümrük Birliği kriterini de tamamlamış olarak Avrupa Birliği üyeliğine aday olma hedefini, 13 Aralık 1997 tarihinde Avrupa Birliği'nin Lüksemburg Zirvesi Dönemeci ve çeşitli tarihlerdeki komisyonunun raporlarının ardından son olarak aralık 1999 tarihli Avrupa Birliği Helsinki Zirvesi Dönemeci ile başlamıştır. Türkiye 24 Mart 2001 tarihinde, Resmi Gazete' de 794 sayfalık bir Ulusal Program yayınlamıştır. 24 Temmuz 2003 tarihinde de 884 sayfalık bir Ulusal Program yayınlanmıştır. Avrupa Birliği politikaları doğrultusunda hazırlanan bu Ulusal Programlar Avrupa Birliği'ne giden yolda vatandaşlar için bir el kitabı özelliğindedir.

BOLOGNA SÜRECİ

Bilim ve teknolojinin üretildiği, üretilen bilginin toplumla paylaşıldığı yükseköğretim kurumları toplumların lokomotifleri olarak kabul edilmektedir. Genel olarak eğitim sisteminin, özellikle de yükseköğretim sisteminin temel işlevi toplumsal dönüşümü sağlamaktır. Tüm dünyayı etkisi altına alan küreselleşme olgusunun yeni bir toplumsal düzen oluşturduğu dikkate alındığında, yükseköğretim kurumlarının bu olgudan etkilenmemesinin olanaksız olduğu görülmektedir. Yükseköğretim kurumları, yeni toplumsal düzen içerisinde mevcut halini koruyamayacağı gibi düzenin gereklerine göre kendini dönüştürme ihtiyacı hissedecektir. Çünkü yenisünya düzeninin meydana getirdiği toplumsal değişiklikler neticesinde yükseköğretim sistemine yeni işlevler yüklenmektedir. Bu yeni işlevler yükseköğretim felsefesinin değişimini, yükseköğretim kurumlarının yapısının ve

diğer kurumlarla ilişkisinin reforme edilmesini zorunlu kılmaktadır. Başka bir ifadeyle, yeni dünya düzeni yeni bir yükseköğretim modeli gerektirmektedir.

Yükseköğretim sisteminde reform ihtiyacı, yükseköğretim kurumlarını harekete geçirmiş, ancak 20. yüzyılın sona ermesine sayılı günler kalıncaya kadar somut bir adım atılamamıştır. Yükseköğretim sisteminin dönüşümüyle ilgili en kapsamlı süreç, dünyanın ilk üniversitelerinin kurulduğu Avrupa kıtasında, dünyanın ilk üniversitesine ev sahipliği yapan Bologna Üniversitesi'nde başlatılmıştır.

Bologna Süreci'nin 19 Haziran 1999'da yayınlanan Bologna Bildirisi ile resmen başladığı kabul edilmekle beraber sürecin temellerinin bir yıl önce, 1998'de yayınlanan

Sorbonne Bildirisi ile atıldığını söylemek yanlış olmayacaktır. Sorbonne Üniversitesi'nin 800. kuruluş yıldönümü sebebiyle bir araya gelen Fransa, Almanya, İtalya ve Birleşik Krallık temsilcileri 25 Mayıs 1998 tarihinde yayınladıkları ortak bildiriye, Avrupa yükseköğretim sisteminin uyumlaştırılması konusunda görüşlerini dile getirmişler; Avrupa Birliği (AB) üyelerini ve diğer Avrupa ülkelerini kendilerine katılmaya davet etmişlerdir. Bu davete olumlu cevap veren 29 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu bakanları, İtalya'nın Bologna kentinde bir araya gelerek 2010 yılı itibariyle Avrupa Yükseköğretim Alanı'nı (AYA) oluşturmak ve Avrupa yükseköğretim sistemini dünya çapında geliştirmek amaçlarını dile getirdikleri Bologna Bildirisi'ni, 19 Haziran 1999 tarihinde imzalamış; böylece yükseköğretim sisteminin en kapsamlı dönüşüm projesini, Bologna Süreci'ni, resmen başlatmışlardır.

29 taraf ülkeyle başlayan Bologna Süreci'nin üye sayısı, 2010 Budapeşte-Viyana Bakanlar Konferansı'nda, Kazakistan'ın da katılımıyla 47'ye ulaşmıştır. Sürece taraf olan ülkeler; Almanya, Andora, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Karadağ, Kazakistan, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makedonya, Malta, Moldova, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, Türkiye, Ukrayna, Vatikan ve Yunanistan'dır. Belçika'nın federal bir devlet yapısına sahip olmasından dolayı federal

sisteme bağlı Flaman Bölgesi ile Valon Bölgesi'ni ayrı olarak değerlendiren bazı kaynaklarda üye ülke sayısı 48 olarak da belirtilmektedir. (YÖK, 2010)

AB EğİTİM PROGRAMLARI

1999 Yılında başlanılan adaylık sürecinin ardından müzakere süreci ülkemizde halen devam etmektedir. Bugüne kadar Avrupa Birliği üyeliği süreci doğrultusunda birçok program ve faaliyet yürürlüğe konmuş bulunmaktadır.

Henüz tam üye statüsü taşımayan Türkiye'de Avrupa Birliği fonları ile gerçekleştirilen çalışmalarını temelinde ikiye ayrılmaktadır. Birincisi adaylık sürecindeki tüm ülkelerde olduğu gibi müzakere sürecindeki başlıklarda ülkesel iyileştirmelerin ve gelişmelerin sağlanabilmesi yürütülen "Katılım Öncesi Faaliyetler" oluşturmaktadır. İkinci tür çalışmalar ise geleceğin Avrupa Birliği üyesi olarak Türkiye'nin de doğal üyesi olacağı "Topluluk Programları" kapsamında yürütülen faaliyetlerdir. Adaylık süreci devam eden ülkeler bu programların bir kısmına katılım imkanına sahiptir.

Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programları "Topluluk Programları" arasında yer almaktadır. Bu programlara halen sayıları 27 olan AB üye ülkeleri ile birlikte adaylık sürecindeki Türkiye, Hırvatistan ve Makedonya EFTA ve EEA anlaşmaları kapsamında ortaklık kuran Lihtenştayn, İzlanda ve Norveç gibi Avrupa ülkeleri katılmaktadır.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları; programların uygulandığı ülkelerde, kültürlerarası diyaloga ve birlikte çalışmaya dayanan ortaklıklar ve faaliyetler yolu ile eğitim seviyesinin artırılması ile sosyal dışlanma, yabancı düşmanlığı, ırkçılık, ve önyargılarla mücadele edilmesi, Avrupa halkları arasında anlayış ve birlikte çalışma ortamının geliştirilmesi ve Avrupa boyutunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. (Ulusal Ajans, 2008)

GENÇLİK PROGRAMI

15 Kasım 2006 tarihinde 1719/2006/EC sayıyla alınan kararla1 Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi gençlerin yaygın eğitim faaliyetlerini yasal çerçevede desteklemek amacıyla 2007 yılından başlayıp 2013 yılına kadar sürecek olan Gençlik Programını (Youth in Action) yürürlüğe koymuştur.

Gençlik Programı, ergenlik ve yetişkinlik arasındaki gençlerin ihtiyaçlarına Avrupa düzeyinde cevap vermeyi amaçlamaktadır. Program, toplumda gençlerin aktif katılımını teşvik etmenin yanı sıra yeterliklerin kazanılmasına önemli bir katkı sağlamaktadır.

Gençlik konularına sektörler arası bir yaklaşımı özetleyen ve Gençlik alanında Avrupa İşbirliği için 2009 yılında kabul edilen yeni gençlik politika çerçevesini destekler. Öyle ki bu yaklaşım yalnızca eğitim ve işgücü piyasasında (“istihdam edilebilirlik boyutu”) tüm gençler için daha çok ve eşit fırsatlar yaratmak değil aynı zamanda aktif katılım, sosyal dahil etme ve dayanışmayı teşvik etmek (“katılım boyutu”) maksatlarını taşır.

Ayrıca bilgi, yenilik, yüksek düzeyde eğitim ve beceriler, adapte olabilirlik ve yaratıcılık, dahil edici işgücü piyasasına ve toplumda aktif katılıma dayalı bir ekonomi yaratmak için gençleri AB gündeminin merkezine koyan AB 2020 Stratejisinin bir öncül girişimi olan “Gençlik Hamlesi” nin desteklenmesine katkıda bulunur. Son olarak, Gençlik Programı Avrupa’daki demokratik yaşama gençlerin katılımını desteklemeye AB’yi davet eden Lizbon Antlaşması (Madde 165 (2)) tarafından tevdi edilen yeni AB yeterlikleri bağlamı ile uyumludur. Gençlik Programı, daha önceki programlar olan “Avrupa İçin Gençlik” (1989-1999), Avrupa Gönüllü Hizmeti ve GENÇLİK Programı (2000-2006) tecrübeleri üzerine inşa edilmiştir. Program, gençlik alanında farklı paydaşlarla geniş çaplı danışmalar yapıldıktan sonra Komisyon tarafından sunulmuştur. 2003 yılında, programda yer alan çeşitli uzman, paydaş ve bireylerden elde edilen veriler kullanılmak suretiyle GENÇLİK Programının bir ara değerlendirmesi yapılmıştır. Yeni Gençlik Programının (Youth in Action) oluşturulma sürecinde, bir ön değerlendirmeden elde edilen bilgiler kullanılmıştır.

Gençlik Programının Hedefleri

Gençlik Programının yasal dayanağında belirtilen genel hedefler şunlardır:

- Gençlerin genel olarak aktif vatandaşlıklarını ve özel olarak Avrupa vatandaşlıklarını teşvik etmek
- Özellikle Avrupa Birliği'nde sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla gençler arasında dayanışmayı geliştirmek ve hoşgörüyü teşvik etmek
- Farklı ülkelerdeki gençler arasında karşılıklı anlayışı güçlendirmek
- Gençlik faaliyetlerine yönelik destek sistemlerinin kalitesinin ve gençlik alanındaki sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak
- Gençlik alanında Avrupa işbirliğini teşvik etmek.

Gençlik Programının Öncelikleri

Gençlik programının daimi ve yıllık olmak üzere iki tür önceliği bulunmaktadır.

Daimi Öncelikler:

- Avrupa Vatandaşlığı
- Gençlerin Katılımı
- Kültürel Çeşitlilik
- İmkanları kısıtlı gençlerin dahil edilmesi

Yıllık öncelikler ise daimi önceliklere paralel olarak ihtiyaçlara göre değişkenlik göstermektedir. (Gençlik Programı Kılavuzu)

Gençlik Programının Yapısı

Gençlik Programının beş eylem faaliyeti bulunmaktadır.

Eylem 1.1 Gençlik Değişimleri,

Eylem 1.2 Gençlik Girişimleri,

Eylem 1.3 Gençlik Demokrasi Projeleri,

Eylem 2 Avrupa Gönüllü Hizmeti,

Eylem 3.1 AB Komşu Ülkeleriyle İşbirliği,

Eylem 4.3 Gençlik Çalışanları ve Gençlik Kuruluşları İçin Eğitim ve Ağ Kurma

Eylem 5.1 Gençler ve Gençlik Politikalarından Sorumlu Olanlar İçin Toplantılar

Kabul edilen yaş grupları:

Eylem 1.1 için 13-30, Eylem 1.2 için 15-30, Eylem 1.3 için 13-30, Eylem 2 için 18-30, Eylem 3.1 Gençlik Değişimleri için 13-30, Eylem 3.1 Eğitim ve Ağ Kurma için sınırsız, Eylem 4.3 için sınırsız, Eylem 5.1 için 15-30'dur. Grup liderleri için ise çoğunlukla yaş sınırı gözetlenmez. (www.ua.gov.tr)

HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yeni bir döneme girmiştir. 2013 yılı sonuna kadar sürecek yedi yıllık bir dönemi kapsayan Hayatboyu Öğrenme (LLP = Lifelong Learning Programme) ve Gençlik (Youth in Action) Programları, önceki programlarda olduğu gibi AB üyesi ülkeler, EFTA ülkeleri (Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn) ve Aday Ülkelerin (Türkiye) katılımıyla gerçekleştirilecektir. Ayrıca, Batı Balkan ülkeleri ve İsviçre'nin de önümüzdeki yıllarda programlara katılımı öngörülmektedir.

Ülkemiz, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına "tam üye" olarak 1 Nisan 2004 tarihinden itibaren katılmıştır. Yoğun bir ilgi ve talebin gerçekleştiği ve 31 Aralık 2006'da sona erecek bu ilk dönemde, Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Gençlik programları çerçevesinde, gerek katılım öncesi AB fonlarından gerekse ulusal katkı paylarından oluşan toplam 67 milyon Avro'luk bir bütçe oluşturulmuş, ülkemiz eğitim ve gençlik sektörüne karşılıksız hibe olarak kullanılmıştır. Hibe kullandırma oranı, % 100'e yaklaşan bir seyir izlemiştir. Programların uygulandığı bu ilk üç yıl itibarıyla toplam 3.035 proje desteklenmeye değer bulunmuştur. Yaklaşık 40.000 vatandaşımız, Avrupa Birliği ülkelerinde gerek Programlar gerekse bireysel faaliyetler çerçevesinde bilgi ve deneyim artırma amaçlı değişim ve yerleştirmelere katılmış, yenilikçi yaklaşımların ülkemize kazandırılmasında önemli katkılar sağlamıştır.

Genel ve mesleki eğitimin yanısıra eğitimle ilgili tüm alt program ve faaliyetleri bütüncül bir yaklaşımla tek bir programda toplayan Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP),

yeni kuralları, basitleştirmeleri ve ülke merkezli faaliyetlerdeki artış nedeniyle özel bir önem taşımaktadır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin LPP'yi yasalaştıran 15 Kasım 2006 ve 1720/2006/EC sayılı Kararı, Hayatboyu Öğrenme Programı'nın genel amacını şöyle ifade etmektedir: 'Hayatboyu öğrenme yoluyla Topluluğu ileri bir bilgi toplumu haline getirmek, daha çok ve daha iyi iş imkanı yaratmak, sosyal bütünlüğü geliştirmek; çevrenin gelecek kuşaklar için daha iyi korunmasını sağlamak; özellikle de dünyada bir kalite referansına dönüşmelerini temin etmek amacıyla Topluluk içindeki eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılıklı değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmek".

Hayatboyu Öğrenme Programı, ilk ve orta öğrenimdeki öğrencilerimizden yetişkinlere, mesleki eğitim stajyerlerinden üniversite öğrencilerine, temel beceri ihtiyacı duyan insanlardan eğitim profesyonellerine kadar herkes için eğitim ve öğretimde gelişme imkanları ve karşılıksız mali katkı sağlayacaktır. Aşağıdaki tablo, Programlara ilişkin yalnızca temel bilgi verme amacını taşımaktadır. Gerek her bir alt programın (sektörel programların) gerekse bunlar içindeki diğer alt faaliyetlerin hedef kitleleri, teklif çağrıları, başvuru koşulları ve tarihleri, proje kalite değerlendirme kriterleri ve hibe miktarları konusunda en güncel bilgiler Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkez Başkanlığı web sitesinde (www.ua.gov.tr) yayınlanmaktadır.

HAYATBOYU ÖĞRENME PROGRAMI (LLP)

COMENIUS PROGRAMI (Okul Eğitimi)	ERASMUS PROGRAMI (Yüksek Öğretim)	LEONARDO DA VINCI PROGRAMI (Mesleki Eğitim)	GRUNDTVIG PROGRAMI (Yetişkin Eğitimi)
Ortak Konulu (Transversal) Program 4 Temel Faaliyet: Politika Geliştirme; Dil Öğrenme; BİT; Örnek Uygulamaların Yaygınlaştırılması			
Jean Monnet Programı 3 Temel Faaliyet: Jean Monnet Eylemi; Avrupa Kurumları; Avrupa Kuruluşları			

Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin "Hayatboyu Öğrenme Programı"nı (LLP) tesis eden, 15 Kasım 2006 tarih ve 1720/2006/EC sayılı Kararı

Hayatboyu Öğrenme Programının genel hedefi Topluluk içindeki eğitim sistemleri arasında dünya kalitesinde bir referans olmaları için değişim, işbirliği ve hareketliliği güçlendirmektir.

Özel Hedefleri ise:

1. Kaliteli hayatboyu öğrenmenin gelişimine katkıda bulunmak, bu alandaki sistemlerde ve uygulamalarda yüksek performansı, yeniliği ve bir Avrupa boyutunu teşvik etmek,
2. Hayatboyu öğrenme için bir Avrupa alanının gerçekleşmesini desteklemek,
3. Üye Ülkeler içinde mevcut hayatboyu öğrenme fırsatlarının kalitesini, cazipliliğinin ve erişilebilirliğinin iyileştirilmesine yardımcı olmak,
4. Hayatboyu öğrenmenin sosyal uyuma, aktif vatandaşlığa, kültürler arası diyaloga, cinsiyet eşitliğine ve kişisel gerçekleştirmeye katkısını kuvvetlendirmek,
5. Girişimciliğin gelişmesini, rekabet gücünü, istihdam edilebilirliği ve yaratıcılığı Desteklemek,
6. Sosyo – ekonomik özellikleri ne olursa olsun özel ihtiyaca sahip kişiler ve dezavantajlı gruplar dahil her yaştaki insanlar tarafından hayatboyu öğrenmeye katılımın artmasına katkıda bulunmak,
7. Dil öğrenimini ve dil çeşitliliğini desteklemek
8. Hayatboyu Öğrenme için yenilikçi bilgi iletişim- tabanlı içerik, hizmetler, yöntemler ve uygulamaların gelişimini desteklemek,
9. Anlayışa, insan hakları ve demokrasiye saygıya dayalı bir Avrupa vatandaşlığı duygusunun yaratılmasında ve insanlar ve kültürler için hoşgörü ve saygının teşvik edilmesinde Hayatboyu Öğrenmenin rolünü güçlendirmek,
10. Avrupa’da mesleki eğitim ve öğretimin (VET) tüm sektörlerinde kalitenin artırılması için işbirliğini desteklemek,
11. Eğitimin kalitesini iyileştirmek amacıyla sonuçların, yeni ürünlerin ve süreçlerin kullanımını teşvik etmek, Hayatboyu Öğrenme Programı tarafından kapsanan sahada iyi uygulama değişimi yapmak

Hayatboyu Öğrenme Programı; Okul Eğitimi (Comenius), Yükseköğretim (Erasmus), Mesleki Eğitim (Leonardo da Vinci) ve Yetişkin Eğitimi (Grundtvig) konularına odaklanan dört sektörel program, benzer alanları (hayatboyu öğrenmede politika işbirliği ve yenilik, diller, yeni bilgi iletişim teknolojileri geliştirme, sonuçların yaygınlaştırılması ve kullanımı) hedefleyen Ortak Konulu Program, Avrupa entegrasyonu ile ana Avrupa kurumları ve birlikleri konusunda öğretim araştırma ve düşünmeyi destekleyen Jean Monnet Programından oluşmaktadır.

SEKTÖREL PROGRAMLAR

Comenius Programı : Okul öncesinden başlayarak orta öğretimin eğitiminin sonuna kadar okul eğitimindeki herke eğitim ve öğretim sağlayan veya kolaylaştırarak, kurum ve kuruluşların öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarına hitap etmektedir.

Erasmus Programı: Yükseköğretim ve yüksekokul düzeyi eğitimdeki herkesin ve bu tür eğitimi ağılayan veya kolaylaştıran kurum ve kuruluşların öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarına hitap etmektedir.

Leonardo da Vinci Programı: Yüksekokul düzeyi dışındaki mesleki eğitimdeki herkesin ve bu tür eğitimi sağlayan veya kolaylaştıran kurum ve kuruluşların öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarına hitap etmektedir.

Grundtvig Programı: Yetişkin eğitiminin tüm formlarındaki herkesin ve bu tür eğitimi sağlayan veya kolaylaştıran kurum ve kuruluşların öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarına hitap etmektedir.

ORTAK KONULU PROGRAMLAR

Hayatboyu Öğrenmede Politika İşbirliği ve Yenilik: Programın amacı Hayatboyu öğrenmede Avrupa düzeyinde politika geliştirmeyi ve işbirliğini desteklemek, özellikle Lizbon süreci ve 'Eğitim 2010', amaçları ile Bologna ve Kopenhag süreçleri ve sonraki süreçler bağlamında Hayatboyu öğrenmeyi destekleyen karşılaştırılabilir verilerin, istatistiklerin ve analizlerin yeterli bir şekilde tedarikini sağlamak ve hayatboyu öğrenmedeki amaç ve hedeflere yönelik kaydedilen ilerlemeyi izlemek ve özel ilgi gerektiren alanları tanımlamaktır.

Dil Öğreniminin Desteklenmesi: Programın amacı dil öğrenimini ve Üye ülkelerde dil çeşitliliğini desteklemektir. Bu ana faaliyet kapsamında desteklenen faaliyetler birden fazla alt program alanı ile ilgili öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarını ele almaktadır. Eğer pro-

je teklifi sadece bir programın kapsadığı belirli bir sektörün ihtiyaçlarına hitap ettiği takdirde, bu durumda ilgili alt program kapsamında ele alınmaktadır.

Bilgi İletişim Tabanlı İçeriğin Geliştirilmesi: Programın amacı Hayatboyu öğrenme için yeni BİT-tabanlı içeriği, hizmetleri, yöntemleri ve uygulamaları desteklemektir. Bu ana faaliyet kapsamında desteklenen faaliyetler birden fazla alt program alanı ile ilgili öğretim ve öğrenim ihtiyaçlarını ele almaktadır. Eğer proje teklifi sadece bir programın kapsadığı belirli bir sektörün ihtiyaçlarına hitap ettiği takdirde, bu durumda ilgili alt program kapsamında ele alınmaktadır.

Sonuçların yaygınlaştırılması ve kullanımı: Programın amacı Hayatboyu Öğrenme Programının sonuçlarının geniş bir ölçekte uygun şekilde tanınmasını, gösterilmesini ve uygulanmasını sağlamaktır.

Jean Monnet Programı

Jean Monnet Faaliyeti: Tek taraflı ve ulusal projeler olup şu faaliyetleri içermektedir:

- Jean Monnet Kürsüleri, olgunlaştırma merkezleri ve öğretim modülleri
- Profesörlerin, yükseköğretimdeki diğer eğitimcilerin, ve Avrupayla entegrasyonda uzmanlaşan araştırmacıların birliklerini desteklemek
- Avrupayla entegrasyon çalışmalarında uzmanlaşan genç araştırmacılar için destek
- Avrupayla entegrasyon süreci hakkında tartışma, düşünme ve bilginin desteklenmesi amacıyla topluluk ile ilgili bilgi ve araştırma faaliyetleri

BELİRLİ KURUMLARI DESTEKLEYEN HİBE DESTEKLERİ:

Avrupa Entegrasyonunu amaçlar ve “Avrupayı” ilgilendiren bir amacı takip eden aşağıdaki kurumların belirli işletme ve idari maliyetlerini desteklemek için hibeler verilebilir:

- the College of Europe
- the European University Institute
- the European Institute of Public Administration
- the Academy of European Law
- the European Agency for Development in Special Needs Education

- the International Centre for European Training (CIFE)

DİĞER AB KURUMLARINA İŞLETME HİBELERİ

Eğitim ve Öğretim alanını kapsamakta olup Eğitim alanında aktif Avrupa kurum veya kuruluşlarının belirli işletme ve idari maliyetlerini desteklemek için bu program kapsamında hibeler verilmektedir.

Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamında şu faaliyetler desteklenmektedir:

- Hareketlilik,
- iki taraflı ve çok taraflı ortaklıklar,
- çok taraflı projeler,
- çok taraflı ağlar
- tek taraflı ve ulusal projeler
- gözlem ve analiz
- işletme hibeleri
- destekleyici faaliyetler

Hayatboyu Öğrenme Programı şu kişi ve kurumları kapsamaktadır:

- Öğrenciler, eğitim alanlar ve yetişkin öğrenciler
- Öğretmenler, eğiticiler ve hayatboyu öğrenmenin herhangi bir yönünde yer alan diğer personel
  - İş piyasasında bulunan kişiler
  - Hayatboyu Öğrenme Programı bağlamında veya alt programların sınırları içerisinde öğrenim fırsatları sağlayan kurumlar veya organizasyonlar
    - Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde Hayatboyu öğrenmenin herhangi bir yönü ile ilgili sistemler ve politikalarından sorumlu kişi ve kurumlar
      - Ticaret ve Sanayi Odaları dahil tüm düzeylerde işletmeler, sosyal ortaklar ve organizasyonlar
      - Hayatboyu öğrenmenin herhangi bir yönü ile ilgili rehberlik, danışma ve bilgi hizmetleri sağlayan organlar
      - Öğrenci, öğretmen, veli ve yetişkin öğrenci birlikleri dahil hayatboyu öğrenme alanında çalışan birlikler

- Hayatboyu öğrenme konuları ile ilgili araştırma merkezleri ve organlar
- Kar amacı gütmeyen kuruluşlar, gönüllü organlar, sivil toplum kuruluşları (STK'lar)

COMENIUS (OKUL EĞİTİMİ) PROGRAMI

Comenius Programı değişik kültürlere yönelik farkındalığın geliştirilmesini, okul eğitimi sektöründe kültürler arası eğitim girişimlerini geliştirmeyi, kültürler arası eğitim alanında öğretmenlerin yeteneklerini geliştirmeyi, ırkçılık ve yabancı korkusu düşmanlığıyla mücadeleyi desteklemek için tasarlanmış uluslararası etkinlikler yardımıyla Avrupa'da okul eğitiminde kültür farklılıklarının bilincine varılmasını teşvik etmektedir.

Program, en genel anlamıyla okul eğitime taraf olan kurum ve kuruluşlar ile bu kurumlardaki idareciler, eğitimciler ve öğrencileri kapsamaktadır.

Comenius programı, bireysel ve kurumsal olarak gerçekleştirilebilecek pek çok faaliyeti kapsamaktadır. Her bir faaliyetin farklı süreleri ve hibeleri bulunmaktadır.

Comenius Programının Amacı

Comenius Programı okul eğitiminde kaliteyi artırmak ve Avrupa Boyutunu güçlendirmek amacıyla: Okullar ve öğretmen yetiştiren kurumlar arasında uluslararası işbirliği ve değişimi, pedagojik metotlar, materyaller geliştirmeyi, okulların idaresine yönelik güzel çalışmaların ve yeniliklerin uluslararası boyutta yaygınlaştırmasını destekler, eğitimde dışlanma ve okulda başarısızlıkla mücadele, özel eğitimie ihtiyaç duyan öğrencilerin entegrasyonu ve eğitimin bütün sektörlerinde fırsat eşitliğini teşvik eden yöntemler geliştirir ve bunları yaygınlaştırır.

1. COMENIUS OKUL ORTAKLIKLARI

Ana sınıftan başlayarak lise son sınıfa kadar tüm eğitim öğretim kurumlarının yapmış olduğu işbirliği projeleridir. Aşağıda bu konuya detaylı değinilecektir.

2. COMENIUS BÖLGESEL ORTAKLIKLARI

Okul eğitimi alanında görev ve sorumluluğu olan yerel ve bölgesel kuruluşlar arasındaki ortaklaşa çalışmaları ve bölgeler arası işbirliğini destekleyerek, eğitimde Avrupa boyutunu güçlendirmektir. Bu kapsamda; okul eğitimi alanında görev ve sorumluluğu olan kurumlara;

Farklı bölgelerden okullar ve eğitim sektöründeki diğer aktörler ile işbirliği içinde kendi ortak ilgi alanlarına yönelik bir ya da daha fazla konuda çalışma imkanı sağlanmaktadır.

Comenius Bölgesel Ortaklıklar ile Gelen Yenilikler:

Yerel ve Bölgesel Makamların Ortaklıklara Dahil Olması:

Bu kurumlar; okullarda, öğretmen eğitiminde ve okul geliştirme çalışmalarında Avrupa etkinliklerinin desteklenmesi noktasında önemli rol oynamaktadırlar.

Yaygın Eğitimin Ortaklıklara Dahil Olması:

Gençlik ve spor kulüpleri, kütüphaneler, müzeler, halk eğitim merkezleri vb. çok sayıda öğrenme fırsatları sağlamaktadır.

Comenius Bölgesel Ortaklıklar, örgün eğitim ile okul binaları dışında da öğrenme fırsatlarının devamlılığını sağlayan yaygın eğitim kurumları arasındaki işbirliğini desteklemektedir.

3. E-TWINNING PROJELERİ

Comenius okul ortakları ile aynı hedefleri taşır. Daha ziyade Bilgi İletişim Teknolojilerini kullanarak karşılıklı işbirliği yapılması amaçlanır. Herhangi bir hibe yoktur.

4. COMENIUS HİZMETİÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Farklı ülkelerde kurum personelinin Hizmet- içi eğitim alması amaçlanır.

5. COMENIUS ASSİTANLIĞI

Öğretmen adaylarına başka ülkelerde eğitim öğretim faaliyetlerinde yardımcı öğretmen olarak çalışma fırsatları tanır.

6. COMENIUS ÇOK TARAFLI PROJELER

Eğitimde iyi uygulamaların geliştirilmesi, kullanması ve yaygınlaştırılması amaçlanır. Bilgi sistemleri üzerine yeni materyal, metot, teknik, müfredat geliştirilmesi. Öğretmen ve eğitim çalışanları için yeni kurs içeriği geliştirilmesi. Hizmet içi eğitim çalışmalarının planlanması.

6. COMENIUS AĞ PROJELERİ

Halihazırda Comenius Projesi yürütmekte olan veya yürütmüş kurumların ağ kurumlarını destekler. Okul ortaklıklarına veya çok taraflı projelere konu ve içerik desteği sağlanır. (Ulusal Ajans, 2009)

COMENIUS OKUL ORTAKLIKLARI

Okul Ortaklıkları projenin odaklandığı konu kapsamında yapılacak çalışmalar aracılığıyla; ekip çalışması, sosyal beceriler, proje faaliyetlerini planlama ve yürütme ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasında da öğrenci ve öğretmenlerin yetenek ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, farklı ülkelerden okullarla bir ortaklık içinde yer almak, öğrenci ve öğretmenlerin yabancı dillerini kullanmalarına ve geliştirmelerine imkan vererek ve yabancı dil öğrenmeye yönelik motivasyonlarını artırmaktadır.

Ortaklık Süresi ve Türleri

Okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının katıldığı okul ortaklıkları iki yıl sürmektedir. Çok taraflı ve iki taraflı olmak üzere iki tür okul ortaklığı bulunmaktadır:

a. Çok Taraflı Okul Ortaklıkları

Çok taraflı okul ortaklıkları için biri AB üyesi olmak üzere **en az 3 (üç)** ortaklı bir yapının oluşturulması gerekmektedir. Bu ortaklık kapsamında, farklı ülkelerdeki öğrenci ve öğretmenlere ortak ilgi alanındaki bir veya daha fazla konuda birlikte çalışma fırsatı sağlanmaktadır. Bazı ortaklıklar öğrencilerin aktif katılımına odaklanırken, diğerleri pedagojik veya okul ve eğitim konularına yoğunlaşmakta ve esas olarak öğretmenlerin ve idari personelin katılımıyla gerçekleşmektedir.

b. İki Taraflı Okul Ortaklıkları

İki taraflı okul ortaklıkları, iki okul (bir tanesi AB üyesi ülkeden olmalıdır) arasında yakın işbirliği sağlayarak öğrencilerin farklı dillerde konuşabilme motivasyonunu ve kapasitesini artırmayı hedeflemektedir. Belli bir konu üzerinde öğrenci ve öğretmenlerin birlikte çalışmalarını gerektirir. Faaliyetler sadece sınıf değişiminden ibaret olmamalı müfredata uyarlanmalıdır. Öğrenciler aktif bir şekilde planlama, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde yer almalı, yurtdışı hareketliliğine katılacak öğrencilerin en az 12 yaşında olmaları gerekmektedir. Hareketliliğin süresi de en az 10 gün olacak şekilde planlanmalıdır.

Ortaklık Faaliyetleri Neleri İçerir?

Comenius Okul Ortaklıkları kapsamında yürütülen faaliyetlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

- Ortaklığa katılan bütün kurumlar arasında proje toplantısı,
- Proje faaliyetlerine katılan öğretmen ve öğrencilerin hareketliliği (proje toplantısı, öğretmen değişimi, müdür çalışma ziyareti, öğrenci değişimi),
- Yurtdışındaki ortak okullarla iyi uygulamaların ve tecrübelerin değişimi,
- Alan çalışması, projeye ilgili araştırmalar ,
- İş birliği faaliyetleriyle ilgili dokümanların tasarlanması, yayımlanması ve dağıtılması,

- Teknik materyaller, çizimler ve sanat eserlerinin üretilmesi,
- Gösteriler (tiyatro oyunları, müzikaller gibi),
- Sergi organizasyonu, bilgi dokümanlarının üretilmesi ve dağıtılması,
- Ortaklıkta kullanılan dil(ler)de gerekli yetkinliğe sahip olmalarını sağlamak için öğretmen ve öğrenciler için dil hazırlığı,
- Özdeğerlendirme faaliyetleri,
- Proje çıktıları ve tecrübelerin yaygınlaştırılması

Comenius Okul Ortaklıklarının Kazandırdıkları

Öğretmenlerin mevcut iş yükünün yanında iki yıl devam eden Comenius Projelerinin de eğitimin bir parçası olarak proje ekibinde görevli öğretmenlere az da olsa bir iş yükü getirdiği aşikârdır. Ancak kazanım boyutuna bakıldığında okul, öğrenci, veli, yerel toplum vb. tüm kesimler bu çalışmalardan fayda sağlamaktadır.

Bunlardan bazılarını sayacak olursak:

1. Öğrenciler öğrenme motivasyonlarını ve kendilerine güveni artırmaktadırlar.
2. Öğretmenler yeni eğitim ve öğretim metotlarını görme imkanı bulmaktadırlar.
3. Projeler kapsamında farklı branşlardan öğretmenler birlikte çalışma fırsatı bularak branşlar arası işbirliğini artırmaktadırlar.
4. Katılımcı kurumlar yurt dışından kurum ve kuruluşlarla proje bazlı ortaklıklar kurarak farklı ülkelerle çalışma tecrübesi edinmektedirler.
5. Öğrenciler ve öğretmenler farklı bir ülkede yaşama tecrübesi edinmekte ve öğrenmiş oldukları yabancı dili kullanma fırsatı edinmektedirler.
6. Öğrenci ve öğretmenler proje temelli öğrenme ve öğretme ile ilgili becerilerini geliştirme fırsatı bulmaktadırlar.

7. Öğrenci ve öğretmenler kendi kültür ve geleneklerini yurt dışı ortaklarına anlatma bu esnada kendileri de yeni bilgi ve tecrübeler edinmektedirler.

8. İki yıl süren çalışmalar neticesinde öğretmenler proje yönetimi ile ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmektedirler.

9. Kurumda kültürlerarası yeterliği artırmaktadır. Kurum personeli ve öğrenciler diğer kültürlerle ve ülkelerle olan ilgi artmaktadır. Öğrenciler ortak ülkelere ilişkin gündelik yaşam ve okul hayatı ile ilgili bilgilerini artırmaktadırlar.

10. Öğretmenler diğer ülkelerin eğitim sistemlerini ve okul sistemlerini yakından inceleme fırsatı edinmektedirler.

11. Projeler katılımcı öğrencilerin yabancı dil öğrenmedeki motivasyonunu artırmaktadır.

12. Öğrenciler sosyal becerilerini, takım çalışması becerilerini artırmaktadırlar.

13. Öğretmen ve öğrenciler bilgi iletişim teknolojileri alanındaki bilgilerini ortaklık kapsamında yaptıkları faaliyetler çerçevesinde artırmaktadırlar.

KONYA'DA COMENIUS PROJELERİ

Konya Avrupa Birliği proje uygulamalarında Türkiye genelinde önde gelen illerden bir tanesidir.2005 Yılında Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesine Avrupa Birliği Projeler Koordinasyon ekibi kurulmuş ve bu tarihten itibaren uygulanan proje sayısında hızlı bir artış sağlanmıştır.

Tablo-1: Konya'da gerçekleştirilen Comenius Projeleri

No	İlçe	Yılı	Proje Tipi	Okul Adı	Proje Adı
----	------	------	------------	----------	-----------

1	Selçuklu	2004	Çok Taraflı	TED Konya Koleji İlköğretim Okulu	Use your sense an be sensible
2	Meram	2005	Çok Taraflı	Şehit Pilot Bayan Ayfer Gök İlköğretim Okulu	Food: Biological Cultivation, Natural Nutrition, Anthropological Value
3	Meram	2006	Çok Taraflı	Çatalhöyük Ali Yaman İlköğretim Okulu	Far Away But Close Enough
4	Meram	2006	Çok Taraflı	Muhittin Güzelkılınç Lisesi	Active School Democracy - To Live and To Learn
5	Selçuklu	2006	Çok Taraflı	Özel TED İlköğretim Okulu	Consumer Education "Use Your Senses And Be Sensible"
6	Karatay	2006	Çok Taraflı	Şehit Sadık İlköğretim Okulu	Education Towards Preservation of the European Environment
7	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	Akşemseddin İlköğretim Okulu	Disabled Students! Quality Of Life At School And In The Society
8	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	Atatürk Anadolu Öğretmen Lisesi	Folk Dance-Folk Music-Folk Songs in Europe
9	Beyşehir	2007	Çok Taraflı	Beyşehir Gazi İlköğretim Okulu	Give me Five
10	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	Dolapoğlu Anadolu Lisesi	Teaching Teenagers Money Management for Life
11	Karatay	2007	Çok Taraflı	Feritpaşa İlköğretim Okulu	Breaking Borders
12	Ilgın	2007	Çok Taraflı	Ilgın Anadolu Lisesi	Thermals
13	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	İhsaniye İlköğretim Okulu	Let's Meet at the Festival
14	Meram	2007	Çok Taraflı	Meram Anadolu Lisesi	Handcrafts; Flying Carpets and Kilims
15	Akşehir	2007	Çok Taraflı	Nasrettin Hoca Eğitim Uygulama Okulu Ve İş Eğitim Merkezi	Europe On The Move - Leisure Activities
16	Meram	2007	Çok Taraflı	Özel Gündoğdu İlköğretim Okulu	National Heroes
17	Meram	2007	Çok Taraflı	Özel Konya Başak İlköğretim Okulu	Tourist Way as a Tourist Product - Kids Eye View
18	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	Rebi Karatekin İlköğretim Okulu	Building Bridges
19	Karatay	2007	Çok Taraflı	Saraçoğlu Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu	Building Bridges
20	Selçuklu	2007	Çok Taraflı	Selçuklu Anadolu Lisesi	Environmental e-Monitoring and Protection
21	Meram	2007	Çok Taraflı	Şeker İlköğretim Okulu	How Can the Computer Modify the Childhood?
22	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	100. Yıl Mahallesi Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu	School Radio
23	Meram	2008	Çok Taraflı	Abdüssamet Fazilet Kuzucu İlköğretim Okulu	Play it Again

24	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Adnan Hadiye Sürmegöz İlköğretim Okulu	Sport The Bridge of European Friendship
25	Akşehir	2008	Çok Taraflı	Akşehir Selçuklu Lisesi	Europe, Notre Maison !
26	Altınekin	2008	Çok Taraflı	Altınekin Merkez İlköğretim Okulu	Dance With Us
27	Beyşehir	2008	Çok Taraflı	Beyşehir Ali Akkanat Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	Life Across Europe
28	Ereğli	2008	Çok Taraflı	Ereğli Lisesi	Media and Advertising
29	Hüyük	2008	Çok Taraflı	Hüyük Mevlana İlköğretim Okulu	Building a Healthy Europe
30	Karatay	2008	Çok Taraflı	Karatay Prof. Dr. Erol Güngör Sosyal Bilimler Lisesi	EUTOPIA-Envie D'une Nouvelle Europe.A la Recherche
31	Karatay	2008	Çok Taraflı	Karatay Şehit Albay İbrahim Karaoğlanoğlu İlköğretim Okulu	Similarities and Differences
32	Meram	2008	Çok Taraflı	Meram Aybahçe Mahallesi Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu	Comenius Group 2008
33	Meram	2008	Çok Taraflı	Meram Fen Lisesi	Be Proud of Your Region SELL IT!
34	Meram	2008	Çok Taraflı	Meram Mehmet Beğen İlköğretim Okulu	Euroworld: From a World of Citizens to World's Citizens
35	Meram	2008	Çok Taraflı	Meram Şehit Pilot Bayan Ayfer Gök İlköğretim Okulu	Y.E.G.G
36	Meram	2008	Çok Taraflı	Meram Şeyh Şamil İlköğretim Okulu	Student English Theatre
37	Ilgın	2008	Çok Taraflı	Orhaniye 125.Yıl İlköğretim Okulu	Living in the 21st Century:Common Issues Facing our Pupils and Their Families as They Try to Live Full and Secure Lives.
38	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Selçuklu Cumhuriyet Mahallesi Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu	Our Environment Our Culture
39	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Selçuklu Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi	Cultural Wonders Of Europe
40	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Selçuklu Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	Podcast for European Languages
41	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Selçuklu Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu	The Rainbow World
42	Selçuklu	2008	Çok Taraflı	Selçuklu Zeki Altındağ İlköğretim Okulu	Change TODAY- Safe TOMORROW
43	Taşkent	2008	Çok Taraflı	Taşkent Balcılar Lisesi	Right of Earth Citizenship. Natural Resources For Sustainable Development
44	Beyşehir	2009	Çok Taraflı	Beyşehir Alaaddin Keykubat Anaokulu	Children's Rights An inspiration to Creative Activity
45	Selçuklu	2009	Çok Taraflı	Erbil Kuru Lisesi	ICT for Interculturality, Citizenship and Teamwork

46	Ereğli	2009	Çok Taraflı	Ereğli Anadolu Lisesi	Dear Europe
47	Meram	2009	Çok Taraflı	İhsan Özkaşıkçı İlköğretim Okulu	Return to Our Roots: From Seed to Table
48	Selçuklu	2009	Çok Taraflı	İsmail Hakkı Tonguç İlköğretim Okulu	Cultural Tolerance and Understanding
49	Karatay	2009	Çok Taraflı	Mehmet Hanife Yapıcı Anadolu Lisesi	La Femme d'Hier et d'Aujourd'Hui, d'ici et d'Ailleurs, Entre Traditions et Modernite
50	Meram	2009	Çok Taraflı	Mehmet Karacıganlar Mevlana İlköğretim Okulu	Active Social and Intercultural Tolerance in Face of European Migration
51	Meram	2009	Çok Taraflı	Meram Mevlana Anaokulu	Art - An Universal Mean of Communication
52	Meram	2009	Çok Taraflı	Meram Mümtaz Kuru İlköğretim Okulu	Folklore Unites Nations
53	Selçuklu	2009	Çok Taraflı	Özel Konya Başak Lisesi	Acts - Access to Success in Learning
54	Karatay	2009	Çok Taraflı	Şehit Sadık ilköğretim Okulu	Memory for the Future
55	Yalıhüyük	2009	İki Taraflı	Yalıhüyük Çok Programlı Lisesi	Education for European Citizenship Project
56	Akşehir	2010	Çok Taraflı	Akşehir Anadolu Öğretmen Lisesi	Gathered All in Action (G.A.i.A) for a Better Europe
57	Bozkır	2010	Çok Taraflı	Bozkır Anadolu Lisesi	Sustaining traditions and European Patrimony
58	Selçuklu	2010	Çok Taraflı	Dolapoğlu Anadolu Lisesi	Through Actino to Understands(TATU)
59	Kadınhanı	2010	Çok Taraflı	Hacimehmetli NUR-PA AŞ. İlköğretim Okulu	The Gate To Our Treasures Unlocked
60	Karatay	2010	Çok Taraflı	Karatay İzzet Bezirci İlköğretim Okulu	Our Culturel Heritage:Instruments
61	Karatay	2010	Çok Taraflı	Karatay İzzetbey İlköğretim Okulu	The Role of Teachers in Developing European children'n smart, Fit, and Healthy Lifestyle
62	Hüyük	2010	Çok Taraflı	Kireli Şehit Öğretmen Kadir Kayhan İlköğretim Okulu	Open Doors to Europe: Our Fantastic Tale!
63	Meram	2010	Çok Taraflı	Meram Konya Lisesi	Building Green Bridge
64	Selçuklu	2010	Çok Taraflı	Özel Büyük Koyuncu Fen Lisesi	Bridges of dighital content between nations
65	Meram	2010	Çok Taraflı	Özel Gündoğdu İlköğretim Okulu	Preparing for the 21st Century: Challenges Facing a Changing Society.
66	Selçuklu	2010	Çok Taraflı	Özel Konya Bahçeşehir Ana Okulu	Minm Magic Seps
67	Meram	2010	Çok Taraflı	Özel Meram Abdullah Aymaz İlköğretim Okulu	European Green Club
68	Seydişehir	2010	Çok Taraflı	Seydişehir Anadolu Öğretmen Lisesi	Agents of the Environment

69	Altınekin	2011	Çok Taraflı	Akıncılar Köyü İlköğretim Okulu	The Earth is Our Home. We Learn About the Past, We are Concerned about the Present and the Future
70	Selçuklu	2011	Çok Taraflı	Akıncılar Mahallesi Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu	Arts and Music in Inter(Cultural)Action
71	Karatay	2011	Çok Taraflı	Akif Paşa İlköğretim Okulu	Traditional Children Games
72	Doğanhisar	2011	Çok Taraflı	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	Different Tastes and Lifestyles Meet in Same European World
73	Çumra	2011	Çok Taraflı	Çumra Sedat Çumralı Kız ve Meslek Lisesi	Climate shapes the home country: seasonal, climatic comparisons in the region of the partnerschools and their effects on flora and fauna
74	Kadınhanı	2011	Çok Taraflı	Kadınhanı Hoca Ahmet Yesevi İlköğretim Okulu	Prioritized healthy Eating Tips In The Education life
75	Meram	2011	Çok Taraflı	Meram Dere Zafer İlköğretim Okulu	EuMusa:Música, tecnología, socialización, el arte como vehículo para la solidaridad. La Joven Orquesta Europea.
76	Meram	2011	Çok Taraflı	Meram Ticaret Meslek Lisesi	Green Bridges
77	Selçuklu	2011	Çok Taraflı	Özel Büyük Koyuncu Anadolu Lisesi	Biodiversity in outdoor classes - Learning from each other
78	Selçuklu	2011	Çok Taraflı	Rebi Karatekin İlköğretim Okulu	House of Traditions
79	Sarayönü	2011	Çok Taraflı	Sarayönü Mehmet Emine Akdoğan Anadolu Lisesi	Acting and folklore unites European cultures
80	Ereğli	2011	Çok Taraflı	Sazgeçit İlköğretim Okulu	Nature in human living areas
81	Selçuklu	2011	Çok Taraflı	Selçuklu Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi	EUROPEAN TEENAGERS ARE MEETING
82	Seydişehir	2011	Çok Taraflı	Seydişehir Anadolu Lisesi	The Four Seasons The Four Elements
83	Selçuklu	2011	Çok Taraflı	Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu	Tales. Getting our children together.

Kaynak: Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi

Tablo-2: Konya'da yıllara göre AB Projeleri

PROJE YILI	PROJE SAYISI	YURT DIŞINA GİDEN KİŞİ SAYISI	YURT İÇİNDEN GELEN KİŞİ SAYISI
------------	--------------	-------------------------------	--------------------------------

2004	3	20	0
2005	7	33	37
2006	17	97	95
2007	51	529	210
2008	62	701	520
2009	73	537	138
2010	86	574	310
2011	102	606	150
2012	50	246	70
GENEL TOPLAM	451	3343	1530

Kaynak: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi

2004-2012 Yılları arasında Konya’da toplam 104 Hayatboyu öğrenme ve Gençlik Projesi gerçekleştirilmiştir. Projeler kapsamında toplam 1608 öğrenci ve öğretmen proje etkinliklerine katılmak için yurt dışına gitmiş ve 853 öğrenci ve öğretmen Konya’ya gelmiştir.

Tablo-3: Konya’da yıllara göre Comenius Okul Ortaklıkları Projeleri

PROJE YILI	PROJE SAYISI	YURT DIŞINA GİDEN KİŞİ SAYISI	YURT ŞINDAN GELEN KİŞİ SAYISI
2004	1	18	0
2005	1	2	0
2006	3	36	95
2007	15	221	164
2008	23	389	321
2009	12	242	98
2010	14	224	204
2011	19	377	43
2012	17	111	0

GENEL			
TOPLAM	105	1.620	925

Kaynak: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi

2004-20112 Yılları arasında Konya’da 104 Comenius Okul Ortaklık Projesi gerçekleştirilmiş, 1620 öğrenci ve öğretmen projeler kapsamında yurt dışına gitmiş iken 962 Avrupalı öğrenci ve öğretmen Konya’ya gelmiştir.

Tablo-4: Yurt dışına giden öğrenci ve öğretmenlerin dağılımı

YURTDIŞINA GİDENLER				
	ÖĞRETMEN		ÖĞRENCİ	
	Er kek	Bayan	Erkek	Kız
TOPLAM	632	346	298	338
TOPLAM	984		636	
TOPLAM	1620			

Kaynak: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi

2004-2012 Yılları arasında Comenius Projeleri kapsamında yurt dışına giden erkek öğretmen sayısı 632, bayan öğretmen sayısı 346, erkek öğrenci sayısı 298 ve kız öğrenci sayısı 338 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo-5: Yurt dışından gelen öğrenci ve öğretmenlerin dağılımı

YURTDIŞINDAN GELENLER				
	ÖĞRETMEN		ÖĞRENCİ	
	Erkek	Bayan	Erkek	Kız
TOPLAM	300	378	127	120
TOPLAM	678		247	
TOPLAM	925			

Kaynak: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi

2004-2012 Yılları arasında yurt dışından proje kapsamında Konya'ya gelen erkek öğretmen sayısı 300, bayan öğretmen 378, erkek öğrenci sayısı 127 ve kız öğrenci sayısı 120 olarak gerçekleşmiştir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ÇALIŞMALAR

TÜRKİYE’DE YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (2008) “**2007 Yılı Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP) Etki Analizi**” isimli Sonuç Raporunda programa katılan yararlanıcıların program tecrübelerinden genel olarak memnun olduklarını ve programın amacına genel olarak ulaştığını ifade etmektedir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (2009) “**2008 Hayatboyu Öğrenme Programı (LLP) Etki Analizi**” isimli sonuç raporunda Hayatboyu Öğrenme Programı’ndan 2008 yılında yararlanmış yararlanıcılarla yapılan etki analizinin, yararlanıcıların programın yurt dışı tecrübe fırsatı sunma, kendini ve kendi kültürünü tanıma, mesleki ve kişisel gelişime katkı gibi boyutlarda olumlu görüşe sahip olduklarını gösterdiğini belirtmektedir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (2009) “**2009 Yılı Uygulama Raporu**” isimli çalışmasında AB Eğitim programlarına ilişkin bilgiler, başvuru sayıları ve kabul edilen proje sayılarına ilişkin bilgiler verilmektedir.

Turan (2005), “**Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Türk-Alman Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi**” adlı makalesinde Alman ve Türk eğitim sistemi arasında ortak noktaların farklı olan yönler göre daha az olduğunu ve entegrasyon için eğitim sisteminde yeniliklerin yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu yeniliklerin en başında mesleki eğitime önem verilmesi gelmektedir.

Bayrakçı (2005), “**Avrupa Birliği ve Türkiye Eğitim Politikalarında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Mevcut Uygulamalar**” adlı makalesinde AB üyesi ülkelerde bilgi iletişim teknolojilerinin kullanılmasının öğretiminin 1995’ten sonra büyük bir hız kazandığını ve e-devlet uygulamalarına ağırlık verdiğini EURYDICE ve EURYBASE veritabanının yönetim bilgi sistemlerini geliştirdiğini, sonuç olarak e öğrenmenin yaygınlaştığı-

nı ortaya koymuştur. Bu konuda ülkemizde ise somut adımların daha yeni atıldığını da ifade etmiştir.

Çengel (2005), “**AB Sürecinde Rasyonel Eğitime Geçiş: Vizyon ve Misyon**” adlı çalışmasında misyon eksikliği sebebiyle ortaya çıkan ortaöğretimde yönlendirme başarısızlığı ve mesleki eğitimin geliştirilememesi konularını ele almıştır. Bu konuda AB üyesi ülkelerin eğitim kurumlarının misyon anlayışlarının ülkemizdeki kurumlarla olan farklılığına değinmiştir.

Sağlam ve Kürüm (2005), “**Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Öğretmen Eğitiminde Yapısal Düzenlemeler ve Öğretmen Adaylarının Seçimi**” adlı çalışmalarında Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde, bilgi ve teknoloji çağının gereklilikleri doğrultusunda eğitimde niteliğin artırılması amacıyla bir dizi düzenlemeler yapıldığını kaydetmiştir. Bu düzenlemeler incelendiğinde AB üyesi ülkeler, Türkiye’den farklı olarak öğretmenlerin alan bilgisine ağırlık vermek yerine öğretim teknikleri ve bu tekniklerin kullanımını konu alan pedagojik derslere ağırlık vermişler ve bu konu ile ilgili eğitim sürelerini uzatmışlardır. Fakat öğretmen adaylarının seçimi ve adaylık eğitimi konularında Türkiye ve AB ülkeleri arasında yakın benzerlikler olduğunu ortaya koymuştur.

Mahiroglu (2005), “**Avrupa Birliği Ülkelerinde Yeni Eğitim Politikaları Yasam Boyu Öğrenme**” adlı makalesinde Lizbon 2010 eğitim kriterlerine değinmiş ve yasam boyu öğrenmenin istihdam ve sürdürülebilir gelişme için önemini vurgulamıştır. Yasam boyu öğrenme ile informal eğitim sürecinin önemini artırılması da çalışmada belirtilen bir diğer husustur.

Anıl (2006), “**Leonardo da Vinci Projesinin (hareketlilik) Mesleki Eğitime Katkısı**” adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde Leonardo da Vinci projelerinden hareketlilik projelerinin mesleki eğitime katkılarını tespit etmek için 14 ilde bulunan 21 eğitim kurumundan gelen 307 anketi değerlendirmiştir. Yerleştirme yararlanıcılarının %65’i, değişim grubunun % 31’i orta düzeyde yabancı dil bilmektedirler. LDV projelerinin uygulanmasının kurumlara olumlu katkılarının olduğunu belirten yararlanıcı oranı yaklaşık % 96’dır. Aynı yararlanıcı grubu proje sonunda çevrelerine olan etkilerinin ve kendilerine olan güvenlerinin oldukça yüksek düzeyde olduğunu belirtmiştir. Proje öncesinde, uygulama

sırasında ve proje sonrasında proje sahibi kurumlar yararlanıcılarına tam destek olmuşlardır. Ayrıca LDV projelerinin (hareketlilik); mesleki eğitime yenilikçi katkısının olduğu, teknoloji transferi sağladığı, öğrenci ve çalışanların kendilerine daha çok güven duymaları bakımından katkı sağladığı ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Haspolat ve Kılıç (2007), “**Comenius Okul Ortaklığı Proje Koordinatörlerinin Proje Süreçleri Konusundaki Görüşleri**” adlı araştırmalarında, 2007 yılında Ankara ilinde proje yapan okulların koordinatörleri ile ilgili bir araştırma yapmışlar ve su bulgulara ulaşmışlardır. Projelerden elde edilen kazanımların hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin bireysel ve mesleki anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte olduğu görülmüştür. Ayrıca, katılımcılar başka projelerde de görev almak istediklerini belirtmişlerdir.

Aydoğan ve Şahin (2006) **Comenius Okul Ortaklıkları Projelerinin, Comenius Amaçlarının Gerçekleşmesine Katkısı** isimli makalelerinde Comenius okul ortaklıkları projesinden yararlanan öğrencilerin, okulla ilgili olumlu düşünceler geliştirdiklerinin görüldüğünü ve beklentilerin arttığını belirtmektedirler.

Ayrıca öğrencilerin derslere katılımlarında artış olduğunu, sorumluluk almaktan kaçınmayarak sosyal faaliyetlere daha çok katılmak istediklerini; işbirliği kurmaktan zevk aldıkları, problemlerin çözümünde daha yaratıcı oldukları; yabancı dil öğrenme isteklerinin arttığı ve farklı kültürlerle ait önyargılarının azaldığını görüldüğünü belirtmektedirler.

Türkoğlu ve Türkoğlu (2006) **Comenius 1 Okul Ortaklıkları Projelerine Başvuruda Bulunan Okul Yönetici ve Koordinatör Öğretmenlerin Görüşleri** isimli makalelerinde Ankara ilinde Comenius 1 Okul Ortaklıklarına başvuruda bulunan kurumlardaki okul yönetici ve koordinatör öğretmenleri ile gerçekleştirdikleri görüşmeler sonucunda şu sonuçları elde etmişlerdir.

- AB nin proje uygulamalarına yönelik ölçütleri, kural dışılıkları, uluslararası fonu bütçeleme şekli gibi AB nin kararlarına yönelik bilgilendirmeler katılımcıların bu bilgileri özümsemesini sağlayacak düzeyde değildir.

- Projenin özümsemesini sağlayacak şekilde detayları içeren tanıtımlar eksiktir. AB projelerine yabancı olan ülkemiz okullarının bu projelere uyumunda etkili bir yöntem olan periyodik aralıklarla tanıtım faaliyetleri yapılmamaktadır.

- Eğitimin farklı boyutlarına yönelik sağlayabileceği kazanımlara ve uygulamalı örneklerle ağırlık veren tanıtımlar eksiktir.

- Projelerin değişik aşamalarında üniversite, araştırma kurumları, akademisyenler gibi alanlarında yetki sahibi kişi ve kurumlardan yararlanmada yetersizlikler bulunmaktadır. Projelere katılma istekliliği özel okullarda devlet okullarına göre daha fazladır.

Postacı (2004)'nin, "Bütünleşme Sürecinde Avrupa Birliği Eğitim Politikası" isimli yüksek lisans tezinde, AB Eğitim alanında yaşanan siyasi süreç ele alınmış, ilk olarak AT kuruluşundan başlayarak Topluluk düzeyinde eğitim alanında gerçekleşen gelişmeler belirtilmiştir. İlk dönem eğitim programlarının ortaya çıkışına neden olan süreçler ve eğitim programlarının geçirdiği gelişim ele alınmıştır. Avrupa Birliği'nde eğitim politikasının gittikçe önem kazanmasının sebepleri ve kazandığı önem doğrultusunda daha sağlam hukuki temellere dayandırılma çabası ortaya konmaya çalışılmıştır. Eğitimde temel amaçların ve güçlüklerin belirlenmesi ve eğitimin niteliğinin yükseltilmesi amacıyla ilk işbirliği süreçleri gelişim sırasına göre ele alınmıştır. Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlar ve Avrupa Birliği düzeyindeki çabalar doğrultusunda ulusal eğitim sistemlerinin ortak noktalarda buluşma arayışları incelenerek son dönemde yoğunlaşan işbirliği girişimlerinin nedenleri ortaya konmaya çalışılmıştır. AB'nin genel ve mesleki eğitim alanında etkinlik gösteren programları incelenmiştir. Programlar, ortaya çıktıkları 1980'li yıllardan başlayarak yasal temelleri ve yapıları açısından dönemler halinde ele alınmış ve bu bağlamda programların eksiklikleri ve başarıları tartışılmıştır. II. dönem programlarına ayrıntılı olarak yer verilmiştir. 2006 yılı sonrası Konsey'in Komisyon'a önerdiği yeni program yapılanmasının gerekçeleri, amaçları ve gelecekteki yapısı incelenmiştir.

İşeri (2005) tarafından yapılan "Avrupa Birliği Giriş Sürecinde Erasmus Programı Uygulamasına İlişkin Uzman Görüşleri" adlı yüksek lisans tezinde, Erasmus Programı uygulamasının, ülkemiz yüksek öğretim programları, akademisyen ve öğrenci değişimine yönelik etkileri nitel araştırma yöntemiyle incelenmiştir. Bu kapsamda, "Avrupa Birliğine

giriş sürecinde Erasmus Programı uygulaması hakkında eğitim programı uzmanlarının görüşleri nedir?” araştırma sorusuna ilişkin; bireylerin kimlik oluşumu, eylem planlarının yüksek öğretim programlarına yansımaları, program geliştirme proje çalışmaları, öğretim süreci ve ölçme-değerlendirme uygulamaları, materyal ve bilgi teknolojileri kullanımı alanında meydana gelecek değişikliklere ilişkin eğitim programı uzmanlarının görüşleri araştırılmıştır.

Araştırmasının sonunda su sonuçlara ulaşmıştır; Program geliştirme uzmanları program geliştirme çalışmalarının; Avrupa Birliği politikalarının sosyal farklılıklara öncelik verdiğinden farklı sosyo-kültürel değerlerin program geliştirmede içerik alanında değişiklik yaratacağı ve program geliştirmede toplumsal gerçeğin esas alınması gerektiğini belirtmektedirler.

Aktas (2006) tarafından hazırlanan “Comenius Programlarında insan Hakları Alanında Yapılmış On Projenin incelenmesi Ve Türkiye için Bir Proje Önerisi Taslağı” isimli yüksek lisans tezinde Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları kapsamında bulunan Sokrates’in alt programlarından Comenius alanında yapılmış “insan hakları eğitimi” ile ilgili projelerin incelenmesi ve inceleme sonunda Türkiye için bir proje önerisi hazırlanması amaçlanmıştır.

Top (2006), “Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına (ABEGP) ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri” isimli yüksek lisans tezinde, Elazığ il merkezinde yer alan ve beş eğitim bölgesinde görev yapan öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinden yararlanmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun ABEGP’den yararlanmadıkları belirlenmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun programlara ilişkin bilgi ve beceri düzeylerinin az olduğu saptanmıştır. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının dil öğrenimini kolaylaştırdığına ilişkin olarak bayanlar daha olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğretmen ve yöneticilerin program öncesi ve sonrası bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Anıl (2006), “Leonardo da Vinci Projesinin (hareketlilik) Mesleki Eğitime Katkısı” adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde Leonardo da Vinci projelerinden hareketlilik projelerinin mesleki eğitime katkılarını tespit etmek için 14 ilde bulunan 21 eğitim kurumun-

dan gelen 307 anketi değerlendirmiştir. Yerleştirme yararlanıcılarının %65'i, değişim grubunun % 31'i orta düzeyde yabancı dil bilmektedirler. LDV projelerinin uygulanmasının kurumlara olumlu katkılarının olduğunu belirten yararlanıcı oranı yaklaşık % 96'dır. Aynı yararlanıcı grubu proje sonunda çevrelerine olan etkilerinin ve kendilerine olan güvenlerinin oldukça yüksek düzeyde olduğunu belirtmiştir. Proje öncesinde, uygulama sırasında ve proje sonrasında proje sahibi kurumlar yararlanıcılarına tam destek olmuşlardır. Ayrıca LDV projelerinin (hareketlilik); mesleki eğitime yenilikçi katkısının olduğu, teknoloji transferi sağladığı, öğrenci ve çalışanların kendilerine daha çok güven duymaları bakımından katkı sağladığı ulaşılan sonuçlar arasındadır.

European Commission, DG Education and Culture (2007) Impact of the Comenius School Partnerships on the participant schools isimli final raporunda Comenius 1 Okul Ortaklıklarının okulun öğretim kalitesine etkisi ve katılımcı okullarının Avrupa Boyutuna etkileri araştırılmıştır. Bu araştırmada Comenius programının okul koordinatörleri tarafından oldukça faydalı bir araç olduğu, öğretmenler ve öğrenciler üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmüş, kurumsal etkinin ise proje süresi ile kısıtlı kaldığı, projeye katılan öğrenci ve öğretmenlerin ayrılmasıyla kaybolduğu, okulda ve eğitim uygulamalarında değişime imkân tanıdığı ancak bunun sınırlı sayıda okulda gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Bahadır (2007) tarafından yapılan "Comenius Projelerinden Faydalanma Konusunda Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri" adlı yüksek lisans tezinde Comenius Projeleri'nden faydalanma konusunda okul yöneticisi ve öğretmenlerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak eğitimcilerin, mesleki ve kişisel ufuklarını açıcı sonuçlar doğuran Avrupa Birliği Eğitim Programlarından Comenius programına proje hazırlamalarında önlerindeki engelleri ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Dilekli (2008) 'Aksaray ilinde 2006 ve 2007 yıllarında uygulanan Comenius projelerinin öğrenci, öğretmen, okullar ve dersler üzerindeki etkilerinin incelenmesi' adlı yaptığı yüksek lisans tezinde Türkiye'de AB ile uyum süreci programı çerçevesinde uygulanan genel eğitim projelerinden biri olan Comenius projelerinin yönetici, öğretmen, öğrenci, okul ve dersler üzerindeki etkilerinin incelenmiştir. Araştırmaya 78 (%53.8) öğrenci, 52 (%35.9) öğretmen, 15 (%10.3) yönetici olmak üzere 145 proje yararlanıcısı katılmıştır.

Araştırmada katılımcıların sorulara verdiği cevaplar için frekans ve yüzde değerleri alınmıştır. Öncelikle frekans ve yüzde değerleri göz önüne alınarak gönüllü olan katılımcılarla görüşmeler yapılmıştır. Projelerin, projeye katılan yönetici ve öğretmenlerin planlı çalışma becerisine katkıda bulunduğu belirlenmiştir. Fakat bu katkının tüm yararlanıcılarda gerçekleşebilmesi için proje ekibindeki herkesin projede eşit oranda görev alması gerektiği sonucuna varılmıştır. Projelerin katılımcılara eğitimde yeni yöntem ve teknikleri kazandırdığı ifade edilmiştir. Bu kazanımın daha üst seviyelerde olabilmesi için katılımcıların tümünün yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olması gerektiği tespit edilmiştir. Proje çalışmalarında katılımcılar ortaklık yaptıkları ülkelerin kültürleri ile ilgili bilgi düzeylerinin arttığını ifade etmişlerdir. Proje çalışmaları genellikle öğrenci ile öğretmen ve öğretmen ile yönetici arasındaki ilişkiyi geliştirmiş ve takım ruhu ile çalışabilme becerisi kazandırmıştır. Hem yönetici hem de öğretmenler tarafından görüşmelerinden proje çalışmalarına katılan öğrencilerin derslere olan ilgisinin arttığı anlaşılmıştır. Özellikle resim, müzik ve İngilizce derslerine öğrencilerin ilgisinin arttığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Gülşen (2008) 'Okul Yöneticilerine Göre Avrupa Birliği Comenius Programı Okul Ortaklıkları Projelerinin Etkililiği' adlı yüksek lisans çalışmasında Avrupa Birliği Comenius Okul projelerinin etkililiğine ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2004-2006 eğitim öğretim yılları arasında okul projesini yürüten okullarda görev yapan ve projede görev alan müdür, müdür yardımcıları ve öğretmenlerden oluşan 168 katılımcı oluşturmuştur. Bu bağlamda, Comenius okul projelerinin etkililiğine ilişkin görüşlerin okul düzeyine ve daha önce proje yönetimi deneyimi olup olmamasına göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Ancak bu projelerin etkililiğine ilişkin görüşlerin okul türüne (kamu, özel) ve ortak ülke sayısına göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Katılımcıların yaptıkları Comenius projesi türüne göre okul-çevre ilişkileri ve hedeflere ulaşma boyutunda katılımcıların görüşleri farklılık göstermiş, okul gelişim projesine katılanların bu projelerin etkililiğine daha çok inandıkları görülmüştür. Katılımcıların kurs seminer almalarına göre hedeflere ulaşma boyutunda farklılık olduğu saptanmıştır. Seminere katılmış olanların, projelerin etkililiğine daha çok inandıkları tespit edilmiştir.

YURT DIŞINDA YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR

Beernaert (1997) tarafından yazılan “Teacher Education and Lifelong Learning” (Öğretmen Eğitimi ve Yasam Boyu Eğitim) adlı makalede Comenius eğitim programı anlatılmış, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerini içine alan Comenius 3 programının sonuçları üzerinde durulmuştur. Makalenin sonucunda, Comenius projelerinin öğrencilerin ve öğretmenlerin yeni bilgi edinmelerini sağladığı, iletişim becerilerin arttırdığı, yaratıcılık ve problem çözmeye becerilerini geliştirdiği, yeni bilgi teknolojilerini kullanımını geliştirdiği, takım çalışması, açıktan ve uzaktan öğrenme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yasam boyu öğrenme alışkanlığının ve bunun uygulanmasının eğitim toplumunun hedeflerini gerçekleştirerek Avrupa vatandaşlığına önemli katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Fitzgerald (1999) tarafından yazılan “The Participation of Pre-Primary and Primary Schools In The Eu Socrates-Comenius Action One Programme For School Education” (Okul Eğitimi için ilkokul ve Öncesi Okulların AB Sokrates Comenius Programına Katılımı) adlı makalede okul eğitimi için ilkokul ve öncesi eğitim kurumlarının AB Sokrates Comenius programına katılımı ve Avrupa Eğitim Projelerinin Geliştirilmesi gözden geçirilmektedir. Bu makale, bir dizi serbest metin cevabı gerektiren başlangıçtan son ürüne kadar projenin tüm işleyişini kapsayan sorular kümesini içermektedir. Cevaplar katılımcıların kendi yazdıkları cümlelerdir ve bu nedenden Comenius Programının gerçekçiliği üzerine güçlü yorumlar bulunmaktadır. Anket aşağıdaki sorulara yanıt almak için hazırlanmıştır: Comenius Programı için okullar nasıl hazırlanmaktadır?, Okullar projelerini yönetsel ve eğitimsel olarak nasıl organize etmektedir?, Ne tür problemler ortaya çıkmıştır?, Hangi okullar başarılı olmuştur?, Okullar bu tür bir başarıyı elde etmek için nasıl bir destek ihtiyacı hissetmişlerdir? başlıkları altında incelenmiştir. Bu programın, öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin tutumu ve okulun eğitim kalitesi konusunda okula olumlu katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.

Deloitte ve Touche (2000)' un ‘Avrupa Okul Ortaklığı Altında Comenius 1 ve Lingua Eylemini Değerlendirme’ adlı Avrupa Komisyonu adına hazırladığı çalışmanın ana amacının, eylemlerin, Sokrates programının genel hedefleri ile eylemlerin özel hedeflerini gerçekleştirilmesini çözümlenmesini sağlamak olmuştur. Lingua projesini değer-

lendirebilmek için 17 ülkede 129 koordinatör, 120 okul müdürü, 1831 öğrenci ve 1690 veli örneklem grubuna alınmış; Comenius okul projelerini değerlendirebilmek için 18 ülkedeki koordinatör ve projeye katılan okullar örneklem grubuna dahil edilmiş, 11 dilde anket uygulanmıştır. Raporda üç yaklaşım izlenmiştir. Çalışma, genel veri ve bilgi toplama, ardından ortaklıkların nicel karakteristiklerinin analizi için örnek projelere örnek anket uygulanması; projelerin niteliksel analizi için ise proje örneklemini gezme ve derinlemesine görüşme ve diğer kaynaklarla desteklenmiştir. Ulaşılabilen ilgili doküman ve yayınların derinlemesine analizi yapılmıştır. Genel seviyede değerlendirme için veri toplayabilmek amacıyla niceliksel; proje seviyesinde değerlendirme yapabilmek için niteliksel araştırma yöntemleri seçilmiştir. Değerlendirme başarılı şekilde sonuçlandırılmış okul ortaklıklarına odaklanılmıştır. Araştırma sonuçları farklı diğer çalışmalar ile karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre, Comenius okul projelerinin öğrencilerin yeni bilgi edinmelerine, dil edinimini geliştirmelerine, kültürlerarası iletişim yeterliliğini artırmalarına, profesyonel becerilerini artırmalarına, Avrupa Vatandaşlığı ve Avrupa farkındalığını artırmalarına katkı sağladığı saptanmıştır. Projelere katılma, öğretmenlerin yenilikçi eğitimsel yaklaşımlarını geliştirmelerine, diğer eğitim sistemlerini de öğrenerek kendi bilgileriyle bütünleştirmelerine, diğer (bilgi iletişim vb) becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamıştır. Okul projesi yapmanın kurum seviyesinde yeni öğrenme ortamı geliştirilmesine, ekstra müfredat geliştirilmesine, okulun misyonunun Avrupa boyutuyla bütünleştirilmesine olumlu yönde destek sağladığı tespit edilmiştir. Okulun kültür ve iklimini geliştirdiği ve yerel toplumla iletişimi artırdığı da gözlenmiştir.

Libotton, Van Braak ve Garofalo (2002), “Comenius 3.Eyleminin Eğitim ve interaktif Katılım Boyutlarının özlenmesi” adlı makalelerinde Comenius 3 dâhilinde hizmet-içi eğitime katılan öğretmenlerin kazanımlarını incelemişlerdir. Araştırma sonunda katılımcılarda gözlenebilir bir ilerleme meydana gelmiştir. Ayrıca eğitime katılanların eğitim faaliyetlerinde ileri derecede aktif oldukları görülmüştür.

Vabo ve Smeby (2003) Comenius okul projeleri öğretmenlerin ortakları hakkında bilgi edinmelerine, motivasyonları artırmalarına, dil becerilerini, bilgi iletişim becerilerini artırmalarına, okul yönetiminin desteğini almalarına, proje yönetim becerileri geliştirmelerine, uluslar arası işbirliği kurmayı öğrenmelerine katkı sağlamıştır. Öğrenciler ise okul projeleri yaparak dillerini geliştirmiştir. Comenius okul projeleri, kurum düzeyinde örgü-

tün geliştirilmesine, müfredatın değiştirilmesine, velilerin katılımına diğer yerel yönetimlerin desteğinin alınmasına, yerel kurumlar arası ilişkiler ve yerel okullarla işbirliğinin artırılmasına katkı sağlamıştır. Hareketlilikte bulunmuş proje ve kişiler değerlendirildiğinde oldukça olumlu etkileri olduğu saptanmıştır. Hareketliliğin çıktıları ise; kültürel anlayış, dil becerileri eğitsel gelişimler, disiplinler arası yeni becerilerin gelişimi olmuştur.

Institute of Philosophy and Sociology University of Latvia (2003) Letonya Raporunda Socrates Programı Ara(2000-2003) Değerlendirme' adlı bir çalışma hazırlamıştır. Değerlendirme raporunun amacı, programın işlerliği sonuçları ve uyumluluğu, etkililiği, verimliliği ve yararlılığının tespit edilmiştir. Letonya Üniversitesi'nden uzman bir takım görevlendirilen ve her bir eylem (Comenius, Erasmus, Arion, Grundtvig, Minerva, Lingua) ve alt eylemler için değerlendirmeler yaptırılmıştır. Değerlendirme yapmak için veriler; Letonya'da 2000 – 2003 tarihleri arasında uygulanan Sokrates eylemleri, istatistikler ve dökümanlar analiz edilerek ve bazı durumlar 1997- 1999 ile karşılaştırılarak; 2003 Nisan ve Ağustosta başarılı performans sağlayan Sokrates katılımcılarıyla niteliksel görüşme yapılmıştır.

Erasmus, Comenius koordinatörleri ve Arion organizatörleri ile nitel araştırma yapılmış; 2003 Nisan ve Ağustos ayında başarısız sayılan Sokrates program başvuruları için nitel görüşmeler yapılmış; Ulusal Ajansa bağlı Socrates koordinatörleriyle, Eğitim ve Bilim Bakanlığı'ndaki karar vericiler ile görüşmeler yapılmıştır. Letonya eğitim sisteminin ihtiyaçları ile Socrates programının hedefleri örtüştüğünden programın uyumlu olduğu düşünülmüştür.

Öğrencilere bu bağlamda diğer ülke öğrencileriyle çalışma ve yabancı dillerini geliştirme fırsatı sunma, öğrenci ve öğretmenlerin diğer eğitim kurumlarıyla uluslar arası işbirliği kurmaları ve öğrencilerin kendi okullarının diğer Avrupa ülkeleriyle işbirliği ve ortak projeler yapmaları desteklenmiştir. Program, genel olarak etkili, karar vericiler ve yöneticiler için bilgi sağlamaktayken verimliliği noktasında değerlendirildiğinde tam tersine katılımcılar için sağlanan bütçenin çok az olduğu bulunmuştur. Bütçeleme ve bütçe raporlarının uzun ve karmaşık olduğu düşünülmüş, kolaylaştırılıp basitleştirilmesi önerilmiştir. Programların amacına ulaştığı tespit edilmiştir.

Comenius okul projelerine katılarak öğrenciler diğer ülkelerin günlük yaşam ve okul sistemleriyle ilgili bilgi edindiği, yabancı dil öğrenmeye daha fazla motive olduğu, iletişim becerilerini artırdığı, uygulamalı olarak bilgisayar kullanımını ve yı öğrendiği tespit edilmiştir. Projelere katılmak, öğretmenlere de uygulamalı olarak yeni öğretme yöntem ve yaklaşımlarıyla tanışma fırsatı sunmuş, proje çalışmaları öğretmenleri farklı okul konuları içerisinde yabancı dil becerilerini kullanmalarına da katkı sağlamıştır. Projede görev alan herkes örgütlerini ve liderlik becerilerini geliştirmiştir.

Diamantopoulou (2006), “AB Literatüründe Yunan Eğitim Sisteminin Avrupa Boyutu” adlı makalesinde Yunanistan da uygulanan Comenius projelerini incelemiş projelerin okullar açısından faydalı olduğunu ortaya koymuştur. Fakat sanılanın aksine projeye katılım daha çok proje koordinatörü olan öğretmenlerin tekeli altında kalmış proje uygulayan okulların tamamına yayılamamıştır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, uygulanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler sunulmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada tarama modellerinden karşılaştırılmalı ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte veya halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2005). Bu araştırmada da öğretmen algısına göre Comenius Projelerinin amacına uygun gerçekleştirme düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Konya ilinde geçmiş yıllarda Comenius projeleri tamamlamış ya da halen proje yürütmekte olan toplam 176 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya hem kamu hem de özel statüsündeki okullar dâhil edilmiştir. Araştırma grubunda yer alan katılımcılara ilişkin ek bilgiler tabloda verilmiştir.

Tablo-6: Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

		Frekans	Yüzde %
Yerleşim Yeri	İl Merkezi	114	64,8
	İlçe Merkezi	34	19,3
	Kasaba	20	11,4
	Köy	8	4,5
Okul Türü	Anaokulu	19	10,8
	İlköğretim okulu	95	54
	Lise	48	27,3
	Meslek Lisesi	10	5,7
	Diğer	4	2,3
Okul Tipi	Özel	19	10,8
	Kamu	157	89,2
Proje Durumu	Devam Ediyor	65	36,9
	Sona Erdi	111	63,1
Projedeki Rolünüz	Koordinatör	47	26,7
	Ortak	129	73,3
Öğrenim Durumu	Lisans	148	84,1
	Yüksek Lisans	25	14,2
	Doktora	3	1,7
Kıdem	1-5	7	4
	6-10	47	26,7
	11-15	51	29
	16-20	32	18,2
	20'den fazla	39	22,2
Yaş	20-29	27	15,3
	30-39	81	46
	40-49	55	31,3
	50-59	13	7,4
	60 ve üzeri	-	-

Araştırmaya grubundaki katılımcıların %64,8'ü il merkezlerinde, %19,3'ü ilçe merkezlerinde, %11,4'ü kasaba ve %4,5'i köylerde çalışmaktadırlar. Yine araştırma grubunda katılımcıların %10,8'i anaokulu, %54'ü ilköğretim okullarında, %27,3'ü liselerde ve %5,7'si meslek liselerinde çalışmaktadırlar. Katılımcıların %10,8'i özel okulda çalışırken, %89,2'si devlet okullarında çalışmaktadır. Araştırma grubundaki katılımcılar projelerini, %26,7'si proje koordinatörü, %73,3'ü proje ortağı olarak gerçekleştirmişlerdir. Bu katılımcıların %84,1'inin öğrenim düzeyi lisans düzeyindeyken, %14,2'si yüksek lisans, %1,7'si doktora düzeyindedir. Araştırma grubundaki katılımcılar kıdem değişkenleri açısından incelendiğinde, %26,7'si 6-10 yıl, %29'u 11-15 yıl, %18,2'i 16-20 yıl ve %22,2'si 20 ve üstü yıllarda kıdeme sahiptir. En son katılımcıların %15,3'ü 20-29 yaş, %46'sı 30-39 yaş, %31,3'ü 40-49 yaş, %13,7'si 50-59 yaş aralığındadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında elde edilen veriler iki başlık altında toplanmıştır. Toplanan verilerin ilk kısmında katılımcılara çalıştıkları okul, mesleki bilgileri ve projelerin durumu ile ilgili 31 maddelik demografik bilgileri içeren sorular yöneltilmiştir. Toplanan verilerin ikinci kısmında katılımcıların Comenius Projesi uygulamaları algılarını belirlemek amacıyla bir anket uygulanmıştır. Anket iki kısımdan oluşmaktadır. Uygulanan anketin birinci kısmı "Comenius Projeleri Hazırlık Dönemi" ile ilgili ifadeleri ikinci kısmı ise "Comenius Projeleri Uygulama Dönemi" ile ilgili ifadeleri içermektedir. Birinci kısımda 20 madde, ikinci kısımda ise 45 madde bulunmaktadır. Ankette yer alan her bir madde ile ilgili katılımcıların görüşleri "Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Fikrim yok, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum" ifadelerinin yer aldığı beşli likert tipinde hazırlanan formla toplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma grubundaki katılımcılara anketin okullarda uygulanması için Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmıştır (EK-A). Verileri toplamak amacıyla 180 tane anket örneklem grubundaki katılımcılar tarafından cevaplandırılmıştır. İlk aşamada anketler ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Eksik ya da yanlış doldurmalardan dolayı 4 katılımcı örneklem-

den çıkarılmıştır. Bunun sonucunda 176 katılımcının cevaplandığı anketler değerlendirilmeye alınmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu araştırmanın amacı, Comenius Okul Ortaklıklarına katılmış öğretmenlerin algılarına göre Comenius projelerinin amacına uygun gerçekleşme düzeyini bazı değişkenlerle incelemektir.

Katılımcıların görüşleri betimlemek için anketin “Comenius Projeleri Hazırlık Dönemi” ve “Comenius Projeleri Uygulama Dönemi” ile ilgili maddelerinden alınan puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Katılımcıların Comenius Projesinin hazırlığı ve uygulanması konusundaki görüşlerinin çalıştıkları okul tipine göre fark olup olmadığını ortaya koymak için bağımsız t testi ve katılımcıların buldukları yerleşim yeri ve çalıştıkları okul türüne göre fark olup olmadığını ortaya koymak için varyans analizi uygulanmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR

Tablo-7: Comenius Projesi Hazırlık Dönemine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	A.O	S.S
1. Proje hazırlığı için okullumda bir ekip ruhu oluşturabildiğimizi düşünüyorum	3,91*	1,166
2. Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum.	3,83*	1,071
3. Projem için ortak bulmada sıkıntı yaşamadık.	3,82*	1,019
4. Bulduğum ortaklar arasından seçim yapmada zorlanmadık.	3,78*	1,063
5. Proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarımızla birlikte doldurma fırsatımız oldu.	3,69*	1,190
6. Başvuru formlarının Ulusal Ajanslar tarafından yayınlanması ve son başvuru tarihi arasındaki süre bizim için makul bir süreydi.	4,05*	,857
7. Ulusal Ajansın internet sayfasında yayımlanan bilgilerin başvuruyu tamamlayabilmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.	3,69*	1,079
8. Proje başvuru formunun doldurulmasına ilişkin Ulusal Ajans tarafından verilen başvuru formu doldurma rehberlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	3,73*	1,010
9. Comenius projeleri için belirlenen son başvuru tarihi bizim için uygun bir tarihti.	3,89*	,947
10. Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum.	3,66*	,917
11. Proje başvuru formunu yardım almadan doldurabildik.	3,13	1,230
12. Başvuru formundaki soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	3,77*	,966
13. Genel olarak Ulusal Ajansın sağladığı bilgiler yeterliydi.	3,58*	,988
14. Başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımı rahat kullanabildik.	3,85*	,889
15. Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum.	3,86*	,916
16. Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik.	4,34**	,873
17. Hazırlık döneminde diğer öğretmenlerle öğretmenler toplantısında paylaşımda bulunduk.	3,73*	1,118
18. Proje hazırlık dönemine öğrencilerimizi dâhil edebildik	3,72*	1,161
19. Proje hazırlık dönemine öğrenci velilerini dâhil edebildik.	3,15	1,167
20. Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir.	3,14	1,350

Yukarıdaki tabloda öğretmenlerin Comenius projelerinin hazırlık dönemlerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Ağırlıklı ortalama yöntemiyle gerçekleştirilen analizlere göre 4,20 PUANIN (Tamamen katılıyorum) üzerinde olan tek önerme “**Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik**” görüşüdür. Diğer önermelere bakıldığında 11. ,19. ve 20. Önermelerde

öğretmenler kısmen sorun olduğu görüşünü paylaşmaktadır. Araştırma örnekleminin görüşlerine göre proje başvuru formunun doldurulması, proje hazırlık sürecine velilerin katılması ve okulların maddi olarak bu süreci desteklemesi konusunda kısmen sorunlar vardır. Bununla birlikte öğretmenler proje hazırlık süreci ile ilgili diğer önermelere olumlu görüşlere sahiptir.

Tablo-8: Comenius Projesi Uygulama Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	A.O	S.S
1. Proje kabul aşamasında bazı ortakların elenmesi proje uygulama aşamasında sıkıntıya yol açtığını düşünüyorum.	3,07	1,270
2. Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz	3,90*	,974
3. Proje uygulamasında Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz.	4,44**	,761
4. Proje faaliyetlerini okulun çalışma programına kolay bir şekilde adapte edebiliyorum.	3,89*	1,006
5. Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum.	4,00*	1,058
6. Yurt dışı ziyaretleri için katılımcı öğretmenlerin seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız.	3,94*	1,073
7. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğretmenler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,66*	1,114
8. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,66*	1,062
9. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm veliler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,03	1,126
10. Projemize ilişkin faaliyetlerin komşu okullar tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,03	1,154
11. Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum.	3,07	1,410
12. Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum.	4,26**	,746
13. Proje kapsamında bir eğitim materyali geliştirme imkânımız olduğunu düşünüyorum.	3,96*	,903
14. Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,45**	,675
15. Proje süresince proje ortaklarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum.	4,48**	,614
16. Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.	3,88*	,960
17. Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,29**	,710
18. Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,32**	,718
19. Proje kapsamında başvuru formunda belirttiğimiz tüm amaçlara ulaştığımızı düşünüyorum.	4,15*	,734
20. Projenin Ulusal Ajans tarafından sağlanan proje bütçesinin yeterli bir bütçe olduğunu düşünüyorum.	3,46*	1,232

21.	Comenius projesi sonrası ortak okullarla farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum	4,07*	,859
22.	Proje sonrası yurt dışındaki çalıştığım ortaklarla çeşitli işbirliği amaçlı irtibatlarımı sürdürebilirim.	4,11*	,900
23.	Uyguladığımız projenin örnek bir proje olabileceğini düşünüyorum.	4,18*	,772
24.	Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum.	4,63**	,714
25.	Comenius Projesi olmadan da farklı ülkelerle benzer iş birlikleri yapabilirdim.	2,97	1,313
26.	Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum.	4,72**	,622
27.	Comenius Projesi farklı kültürlerle karşı önyargılarımız olduğunu fark etmemizi sağladı.	4,05	1,092
28.	Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum.	4,44**	,860
29.	Comenius Projelerinde edindiğim tecrübeye göre Avrupalı meslektaşlarımın ve Türk meslektaşlarımın bilgi birikimleri arasında bir fark olmadığını düşünüyorum.	3,72*	1,194
30.	Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim.	4,68**	,615
31.	Proje bitiminden sonra proje kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetleri sürdürebiliriz.	4,14*	,805
32.	Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim.	4,47**	,906
33.	Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelerden birinde çalışmak ve yaşamak isterim.	3,28	1,426
34.	Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,24**	,896
35.	Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.	4,37**	,714
36.	Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum.	4,11*	,923
37.	Proje başvurusunda öngörülen görev dağılımının etkili bir şekilde uygulandığını düşünüyorum.	3,98*	,907
38.	Comenius Projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,51**	,650
39.	Comenius Projesinin öğrencilerimin başarı düzeyini yükselttiğini düşünüyorum.	4,06*	,794
40.	Comenius Projesinin meslektaşlarımın mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,22**	,755
41.	Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı.	4,39**	,716
42.	Comenius projesi gerçekleştirmem meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum.	4,11*	,894
43.	Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum.	3,47*	1,360
44.	Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu düşünüyorum.	3,40-	1,336
45.	Proje ile ilgili ilerleme ve final raporlarında sorulan soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	3,94*	,880

Comenius projelerinin uygulaması konusunda öğretmenlerin çok yüksek düzeyde olumlu görüş belirttikleri durumları şu şekilde sıralayabiliriz:

“Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz”.

“Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum”.

“Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum”.

“Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum”.

“Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum”.

“Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkeme karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum”.

“Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum”.

“Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum”.

“Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim”.

“Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum”.

“Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum”.

“Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum”.

“Comenius Projesinin meslektaşlarımdan mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum”.

“Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı”.

Bununla birlikte araştırma sürecinde anketleri cevaplayan öğretmenler proje uygulama süreçleri velilerin katılımı ve bilgilenmesi, diğer komşu okulların uygulanan proje ile ilgili farkındalığı, yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolaylığı konularında sorunlar algıladıkları görülmektedir. Bunun dışındaki önermelerde öğretmenlerin görüşleri olumlu düzeydedir.

Tablo 9. Okulların Yerleşim Yerlerine Göre Comenius Projesi Hazırlık Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	İl	İlçe	Kasaba	Köy	F	P
1. Proje hazırlığı için okulumda bir ekip ruhu oluşturabildiğimizi düşünüyorum	3,84	4,03	4,25	3,63	,973	,407
2. Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum	3,88	3,91	3,6	3,38	,927	,429
3. Projem için ortak bulmada sıkıntı yaşamadık.	3,82	3,91	3,65	3,88	,282	,838
4. Bulduğum ortaklar arasından seçim yapmada zorlanmadık.	3,74	3,88	3,65	4,38	1,104	,349
5. Proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarımızla birlikte doldurma fırsatımız oldu.	3,82	3,65	2,65	4,63	8,044*	,000
6. Başvuru formlarının Ulusal Ajanslar tarafından yayınlanması ve son başvuru tarihi arasındaki süre bizim için makul bir süreydi.	4,07	4,09	3,75	4,38	1,249	,294
7. Ulusal Ajansın internet sayfasında yayımlanan bilgilerin başvuruyu tamamlayabilmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.	3,67	3,94	3,55	3,25	1,191	,315
8. Proje başvuru formunun doldurulmasına ilişkin Ulusal Ajans tarafından verilen başvuru formu doldurma rehberlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	3,7	3,91	3,55	3,88	,659	,578
9. Comenius projeleri için belirlenen son başvuru tarihi bizim için uygun bir tarihti.	3,89	3,94	3,7	4,13	,462	,709
10. Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum.	3,7	3,74	3,45	3,38	,757	,520
11. Proje başvuru formunu yardım almadan doldurabildik.	3,19	3,15	3,45	3,5	,423	,737
12. Başvuru formundaki soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	3,73	3,85	3,7	4,13	,545	,652
13. Genel olarak Ulusal Ajansın sağladığı bilgiler yeterliydi.	3,61	3,59	3,45	3,5	,156	,926
14. Başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımı rahat kullanabildik.	3,8	4,18	3,5	4,13	3,052*	,030
15. Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum.	3,82	4,18	3,45	4,25	3,396*	,019
16. Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik.	4,32	4,62	3,95	4,25	2,587	,055
17. Hazırlık döneminde diğer öğretmenlerle öğretmenler toplantısında paylaşımda bulunduk.	3,61	3,94	3,8	4,38	1,814	,146
18. Proje hazırlık dönemine öğrencilerimizi dâhil edebildik	3,63	3,94	3,8	3,75	,661	,577
19. Proje hazırlık dönemine öğrenci velilerini dâhil edebildik.	3,03	3,41	3,3	3,38	1,211	,307
20. Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir.	3,03	3,32	3,45	3,13	,828	,480

P* < 0,05

Tablo 9’de öğretmenlerin Comenius Projesinin hazırlık süreçleri konusundaki görüşleri çalıştıkları okulların bulunduğu yerleşim yerlerine göre incelenmiştir. Varyans

analizi tekniğiyle gerçekleştirilen analizlere göre proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarla birlikte doldurma ve başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımının rahat kullanılabilirliği konusunda ilçe ve kasabalarda çalışan öğretmenler önemli düzeyde sorunlar yaşamışlardır. Bununla birlikte şehirde çalışan öğretmenler “Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum” görüşüne diğer meslektaşları kadar katılmamaktadır.

Tablo 10. Okulların Yerleşim Yerlerine Göre Comenius Projesi Uygulama Süreçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

	İl	İlçe	Kasaba	Köy	F	p
1. Proje kabul aşamasında bazı ortakların elenmesi proje uygulama aşamasında sıkıntıya yol açtığını düşünüyorum.	3,19	3,09	2,7	2,25	2,075	,105
2. Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz	3,8	4,18	4,1	3,63	1,846	,141
3. Proje uygulamasında Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz.	4,39	4,71	4,35	4,38	1,706	,168
4. Proje faaliyetlerini okulun çalışma programına kolay bir şekilde adapte edebiliyorum.	3,86	3,88	4,2	3,63	,852	,467
5. Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum.	3,96	4,09	4,25	3,62	,849	,469
6. Yurt dışı ziyaretleri için katılımcı öğretmenlerin seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız.	3,79	4,21	4,3	4,13	2,325	,077
7. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğretmenler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,6	3,71	4,05	3,5	1,014	,388
8. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,66	3,76	3,65	3,38	,298	,827
9. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm veliler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	2,95	3,29	2,95	3,37	1,114	,345
10. Projemize ilişkin faaliyetlerin komşu okullar tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	2,84	3,29	3,7	2,88	4,107	,008
11. Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum.	2,89	3,09	3,95	3,37	3,448*	,018
12. Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum.	4,28	4,21	4,1	4,5	,665	,575
13. Proje kapsamında bir eğitim materyali geliştirme imkânımız olduğunu düşünüyorum.	3,96	3,85	4,05	4,25	,497	,685
14. Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,47	4,53	4,15	4,62	1,720	,165
15. Proje süresince proje ortaklarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum.	4,49	4,44	4,4	4,62	,315	,814
16. Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.	3,87	3,82	3,95	4	,118	,949
17. Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,28	4,32	4,25	4,38	,090	,966
18. Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	4,32	4,26	4,3	4,5	,238	,870
19. Proje kapsamında başvuru formunda belirttiğimiz	4,2	4	4,1	4,13	,693	,558

tüm amaçlara ulaştığımızı düşünüyorum.						
20. Projenin Ulusal Ajans tarafından sağlanan proje bütçesinin yeterli bir bütçe olduğunu düşünüyorum.	3,31	3,56	4,1	3,63	2,572	,056
21. Comenius projesi sonrası ortak okullarla farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum	3,96	4,09	4,4	4,75	3,467*	,018
22. Proje sonrası yurt dışındaki çalıştığım ortaklarla çeşitli işbirliği amaçlı irtibatlarımı sürdürebilirim.	4,07	4,09	4,15	4,75	1,453	,229
23. Uyguladığımız projenin örnek bir proje olabileceğini düşünüyorum.	4,15	4,09	4,3	4,75	1,865	,137
24. Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum.	4,59	4,68	4,65	4,88	,493	,688
25. Comenius Projesi olmadan da farklı ülkelerle benzer iş birlikleri yapabiliyordim.	2,93	2,76	3,3	3,5	1,171	,322
26. Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum.	4,73	4,65	4,8	4,63	,328	,805
27. Comenius Projesi farklı kültürlerle karşı önyargılarımız olduğunu fark etmemizi sağladı.	4,05	4,18	3,75	4,25	,742	,528
28. Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum.	4,46	4,41	4,25	4,75	,712	,546
29. Comenius Projelerinde edindiğim tecrübeye göre Avrupalı meslektaşlarımın ve Türk meslektaşlarımın bilgi birikimleri arasında bir fark olmadığını düşünüyorum.	3,65	3,88	4,05	3,25	1,272	,285
30. Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim.	4,7	4,71	4,7	4,25	1,387	,248
31. Proje bitiminden sonra proje kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetleri sürdürebiliriz.	4,06	4,18	4,5	4,25	1,791	,151
32. Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim.	4,51	4,29	4,75	3,88	2,332	,076
33. Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelere birinde çalışmak ve yaşamak isterim.	3,23	3,09	3,6	4,13	1,541	,206
34. Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,16	4,35	4,6	4,13	1,636	,183
35. Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.	4,39	4,35	4,35	4,38	,027	,994
36. Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum.	4,1	4,09	4,15	4,25	,087	,967
37. Proje başvurusunda öngörülen görev dağılımının etkili bir şekilde uygulandığını düşünüyorum.	3,93	4	4,1	4,25	,470	,703
38. Comenius Projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,54	4,44	4,5	4,5	,183	,908
39. Comenius Projesinin öğrencilerimin başarı düzeyini yükselttiğini düşünüyorum.	4,05	4,09	4,1	4	,048	,986
40. Comenius Projesinin meslektaşlarımın mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	4,18	4,15	4,5	4,25	1,112	,346
41. Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı.	4,31	4,53	4,6	4,38	1,527	,209
42. Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum.	3,98	4,44	4,15	4,5	2,947*	,034
43. Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum.	3,24	3,91	3,85	3,88	3,183*	,025
44. Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu düşünüyorum.	3,35	3,79	2,8	3,88	2,805*	,041
45. Proje ile ilgili ilerleme ve final raporlarında sorulan soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	3,86	4,09	4,1	4,13	,976	,405

P* < 0,05

Tablo 10’da öğretmenlerin Comenius Projesinin uygulanması konusundaki görüşleri çalıştıkları okulların bulunduğu yerleşim yerlerine göre incelenmiştir. Varyans analizi tekniğiyle gerçekleştirilen analizlere göre “Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum” “Comenius projesi sonrası ortak okullarla farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum” “Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum”. “Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum”. “Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum” önermelerinde şehir merkezinde görev yapan öğretmenler ilçe, kasaba ve köylerde çalışan meslektaşlarına kıyasla daha olumsuz görüşler beyan etmişlerdir. Buna karşın ilçe ve köylerde çalışan öğretmenler Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu daha yüksek oranda düşünmektedir.

Tablo 11. Okulun tipine göre öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?

	Okul tipi	N	x	Ss	t	P
1. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [1. Proje hazırlığı için okulumda bir ekip ruhu oluşturabildiğimizi düşünüyorum]	Özel	114	3,84	1,110	-,766	,447
	Kamu	34	4,03	1,291		
2. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [2. Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,88	1,032	-,169	,867
	Kamu	34	3,91	1,055		
3. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [3. Projem için ortak bulmada sıkıntı yaşamadık.]	Özel	114	3,82	1,041	-,443	,659
	Kamu	34	3,91	,996		
4. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [4. Bulduğum ortaklar arasından seçim yapmada zorlanmadık.]	Özel	114	3,74	1,081	-,669	,506
	Kamu	34	3,88	1,122		
5. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [5. Proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarımızla birlikte doldurma fırsatımız oldu.]	Özel	114	3,82	1,061	,621	,538
	Kamu	34	3,65	1,475		
6. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [6. Başvuru formlarının Ulusal Ajanslar tarafından yayınlanması ve son başvuru tarihi arasındaki süre bizim için makul bir süreydi.]	Özel	114	4,07	,784	-,090	,928
	Kamu	34	4,09	1,083		
7. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [7. Ulusal Ajansın internet sayfasında yayımlanan bilgilerin başvuruyu tamamlayabilmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,67	1,053	-1,142	,259
	Kamu	34	3,94	1,278		

8. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [8. Proje başvuru formunun doldurulmasına ilişkin Ulusal Ajans tarafından verilen başvuru formu doldurma rehberlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,70	1,021	-,949	,348
	Kamu	34	3,91	1,164		
9. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [9. Comenius projeleri için belirlenen son başvuru tarihi eğitim öğretimimizi aksatmayacak şekilde uygun bir tarihti.]	Özel	114	3,89	,906	-,208	,836
	Kamu	34	3,94	1,205		
10. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [10. Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum.]	Özel	114	3,70	,911	-,161	,873
	Kamu	34	3,74	1,109		
11. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [11. Proje başvuru formunu yardım almadan doldurabildik.]	Özel	114	3,19	1,247	,168	,867
	Kamu	34	3,15	1,438		
12. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [12. Başvuru formundaki soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.]	Özel	114	3,73	1,024	-,673	,503
	Kamu	34	3,85	,925		
13. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [13. Genel olarak Ulusal Ajansın sağladığı bilgiler yeterliydi.]	Özel	114	3,61	,983	,083	,935
	Kamu	34	3,59	1,076		
14. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [14. Başvuru formunu doldurmak için kullanılan program/yazılımı rahat kullanabildik.]	Özel	114	3,80	,904	-2,353	,022
	Kamu	34	4,18	,797		
15. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [15. Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,82	,965	-2,132	,037
	Kamu	34	4,18	,834		
16. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [16. Proje hazırlığı esnasında İl Millî Eğitim 3lüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik.]	Özel	114	4,32	,907	-1,999	,050
	Kamu	34	4,62	,697		
17. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [17. Hazırlık döneminde 6 11erle 11er toplantısında paylaşımda bulunduk.]	Özel	114	3,61	1,126	-1,448	,154
	Kamu	34	3,94	1,205		
18. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [18. Proje hazırlık dönemine öğrencilerimizi dâhil edebildik.]	Özel	114	3,63	1,131	-1,272	,209
	Kamu	34	3,94	1,278		
19. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [19. Proje hazırlık dönemine öğrenci velilerini dâhil edebildik.]	Özel	114	3,03	1,156	-1,675	,100
	Kamu	34	3,41	1,184		
20. Comenius Projesi Hazırlık Dönemi [20. Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir.]	Özel	114	3,03	1,379	-1,073	,288
	Kamu	34	3,32	1,430		
21. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [1. Proje kabul aşamasında bazı ortakların elenmesi proje uygulama aşamasında sıkıntıya yol açtığını düşünüyorum.]	Özel	114	3,19	1,296	,410	,683
	Kamu	34	3,09	1,311		
22. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [2. Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz.]	Özel	114	3,80	1,006	-2,144	,036
	Kamu	34	4,18	,869		
23. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA	Özel	114	4,39	,804	-2,925	,004

DÖNEMİ [3. Proje uygulamasında İl Milli Eğitim 3lüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz.]	Kamu	34	4,71	,462		
24. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [4. Proje faaliyetlerini okulun çalışma programına kolay bir şekilde adapte edebiliyorum.]	Özel	114	3,86	1,012	-,108	,914
	Kamu	34	3,88	1,094		
25. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [5. Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum.]	Özel	114	3,96	1,076	-,613	,543
	Kamu	34	4,09	1,111		
26. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [6. Yurt dışı ziyaretleri için katılımcıların seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız.]	Özel	114	3,79	1,163	-2,182	,033
	Kamu	34	4,21	,914		
27. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [7. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğretmenler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.]	Özel	114	3,60	1,119	-,492	,624
	Kamu	34	3,71	1,142		
28. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [8. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.]	Özel	114	3,66	1,038	-,493	,624
	Kamu	34	3,76	1,130		
29. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [9. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm veliler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.]	Özel	114	2,95	1,088	-1,542	,129
	Kamu	34	3,29	1,169		
30. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [10. Projemize ilişkin faaliyetlerin komşu okullar tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.]	Özel	114	2,84	1,061	-1,952	,057
	Kamu	34	3,29	1,219		
31. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [11. Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	2,89	1,410	-,690	,493
	Kamu	34	3,09	1,443		
32. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [12. Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum.]	Özel	114	4,28	,698	,455	,651
	Kamu	34	4,21	,880		
33. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [13. Proje kapsamında bir eğitim materyali geliştirme imkânımız olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,96	,886	,547	,587
	Kamu	34	3,85	,989		
34. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [14. Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	4,47	,681	-,481	,632
	Kamu	34	4,53	,563		
35. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [15. Proje süresince proje ortaklarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum.]	Özel	114	4,49	,599	,376	,709
	Kamu	34	4,44	,705		
36. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA	Özel	114	3,87	,927	,214	,831

DÖNEMİ [16. Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.]	Kamu	34	3,82	1,114		
37. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [17. Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	4,28	,735	-,315	,754
	Kamu	34	4,32	,684		
38. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [18. Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	4,32	,658	,361	,720
	Kamu	34	4,26	,898		
39. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [19. Proje kapsamında başvuru formunda belirttiğimiz tüm amaçlara ulaştığımızı düşünüyorum.]	Özel	114	4,20	,668	1,188	,241
	Kamu	34	4,00	,921		
40. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [20. Projenin Ulusal Ajans tarafından sağlanan proje bütçesinin yeterli bir bütçe olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,31	1,263	-1,038	,304
	Kamu	34	3,56	1,236		
41. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [21. Comenius projesi sonrası ortak okullarla Comenius dışında farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum]	Özel	114	3,96	,916	-,885	,379
	Kamu	34	4,09	,712		
42. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [22. Proje sonrası yurt dışındaki çalıştığım ortaklarla çeşitli işbirliği amaçlı irtibatlarımı sürdürebilirim.]	Özel	114	4,07	,919	-,112	,911
	Kamu	34	4,09	,793		
43. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [23. Uyguladığımız projenin örnek bir proje olabileceğini düşünüyorum.]	Özel	114	4,15	,778	,395	,695
	Kamu	34	4,09	,793		
44. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [24. Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum.]	Özel	114	4,59	,750	-,682	,498
	Kamu	34	4,68	,638		
45. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [25. Comenius Projesi olmadan da farklı ülkelerle benzer iş birlikleri yapabilirdim.]	Özel	114	2,93	1,348	,643	,523
	Kamu	34	2,76	1,304		
46. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [26. Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum.]	Özel	114	4,73	,569	,566	,574
	Kamu	34	4,65	,774		
47. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [27. Comenius Projesi farklı kültürlerle karşı önyargılarımız olduğunu fark etmemizi sağladı.]	Özel	114	4,05	1,063	-,575	,568
	Kamu	34	4,18	1,114		
48. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [28. Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum.]	Özel	114	4,46	,789	,287	,775
	Kamu	34	4,41	,988		
49. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA	Özel	114	3,65	1,262	-1,114	,269

DÖNEMİ [29. Comenius Projelerinde edindiğim tecrübeye göre Avrupalı meslektaşlarımın ve Türk meslektaşlarımın bilgi birikimleri arasında bir fark olmadığını düşünüyorum.]	Kamu	34	3,88	1,008		
50. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [30. Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim.]	Özel	114	4,70	,594	-,032	,975
	Kamu	34	4,71	,676		
51. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [31. Proje bitiminden sonra proje kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetleri sürdürebiliriz.]	Özel	114	4,06	,823	-,708	,482
	Kamu	34	4,18	,834		
52. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [32. Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim.]	Özel	114	4,51	,844	1,109	,273
	Kamu	34	4,29	1,031		
53. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [33. Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelerden birinde çalışmak ve yaşamak isterim.]	Özel	114	3,23	1,499	,527	,600
	Kamu	34	3,09	1,311		
54. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [34. Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.]	Özel	114	4,16	,946	-1,182	,242
	Kamu	34	4,35	,812		
55. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [35. Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.]	Özel	114	4,39	,735	,268	,790
	Kamu	34	4,35	,597		
56. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [36. Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	4,10	,892	,041	,968
	Kamu	34	4,09	1,083		
57. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [37. Proje başvurusunda öngörülen görev dağılımının etkili bir şekilde uygulandığını düşünüyorum.]	Özel	114	3,93	,947	-,368	,714
	Kamu	34	4,00	,985		
58. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [38. Comenius Projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.]	Özel	114	4,54	,668	,726	,471
	Kamu	34	4,44	,660		
59. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [39. Comenius Projesinin öğrencilerimin başarı düzeyini yükselttiğini düşünüyorum.]	Özel	114	4,05	,829	-,227	,821
	Kamu	34	4,09	,793		
60. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [40. Comenius Projesinin meslektaşlarımın mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.]	Özel	114	4,18	,759	,235	,815
	Kamu	34	4,15	,821		
61. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [41. Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı.]	Özel	114	4,31	,788	-1,950	,054
	Kamu	34	4,53	,507		
62. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA	Özel	114	3,98	,977	-3,151	,002

DÖNEMİ [42. Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum.]	Kamu	34	4,44	,660		
63. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [43. Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum.]	Özel	114	3,24	1,397	-2,920	,005
	Kamu	34	3,91	1,111		
64. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [44. Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu düşünüyorum.]	Özel	114	3,35	1,317	-1,792	,078
	Kamu	34	3,79	1,250		
65. COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ [45. Proje ile ilgili ilerleme ve final raporlarında sorulan soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.]	Özel	114	3,86	,901	-1,429	,158
	Kamu	34	4,09	,793		

Öğretmenlerin Comenius projelerinin hazırlık ve Comenius Projesi Uygulama dönemlerine ilişkin görüşleri görev yaptıkları okulların tipine göre incelenmiştir. Bağımsız örneklem t testi ile gerçekleştirilen analiz sonuçlarına göre, “Başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımı rahat kullanabildik”, “Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum”, “Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz”, “Proje uygulamasında İl Milli Eğitim 3lüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz”, “Yurt dışı ziyaretleri için katılımcı 1lerin seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız”, “Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum” ve “Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum” ifadelerine ilişkin kamu okullarında çalışan öğretmenler özel okullarda çalışan öğretmenlere göre daha olumlu fikirler beyan etmiştir.

12. Okulun türüne göre öğretmenlerin Comenius projeleri hakkındaki görüşleri nelerdir?

ANOVA

	Ana okulu	İlköğretim	Lise	Meslek lisesi	Diğer	F	Sig.
Comenius Projesi Hazırlık Dönemi							
1) Proje hazırlığı için okulumda bir ekip ruhu oluşturabildiğimizi düşünüyorum	1,58	2,23	1,88	2,50	2,50	2,160	0,76
2) Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum.	2,00	2,41	1,81	1,80	2,50	3,199	,015

3) Projem için ortak bulmada sıkıntı yaşamadık.	2,2 1	2,2 0	2,1 5	1,9 0	2,5 0	,309	,872
4) Bulduğum ortaklar arasından seçim yapmada zorlanmadık.	2,0 0	2,2 4	2,2 7	2,0 0	2,5 0	,411	,800
5) Proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarımızla birlikte doldurma fırsatımız oldu.	2,0 5	2,3 6	2,2 3	2,6 0	2,7 5	,595	,666
6) Başvuru formlarının Ulusal Ajanslar tarafından yayınlanması ve son başvuru tarihi arasındaki süre bizim için makul bir süreydi.	1,7 9	2,0 6	1,7 7	2,0 0	2,0 0	1,120	,349
7) Ulusal Ajansın internet sayfasında yayımlanan bilgilerin başvuruyu tamamlayabilmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.	2,2 1	2,4 5	2,0 2	2,7 0	2,0 0	1,755	,140
8) Proje başvuru formunun doldurulmasına ilişkin Ulusal Ajans tarafından verilen başvuru formu doldurma rehberlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	2,4 2	2,2 8	2,0 4	2,8 0	2,5 0	1,481	,210
9) Comenius projeleri için belirlenen son başvuru tarihi bizim için uygun bir tarihti.	2,0 0	2,2 3	2,0 0	1,7 0	2,0 0	1,102	,357
10) Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum.	2,7 9	2,3 7	2,0 4	2,7 0	2,0 0	3,096	,017
11) Proje başvuru formunu yardım almadan doldurabildik.	3,2 1	2,7 5	2,5 0	3,3 0	3,2 5	1,846	,122
12) Başvuru formundaki soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	2,3 7	2,2 8	2,1 3	2,2 0	1,7 5	,557	,694
13) Genel olarak Ulusal Ajansın sağladığı bilgiler yeterliydi.	2,7 9	2,4 2	2,1 9	3,0 0	2,0 0	2,449	,048
14) Başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımı rahat kullanabildik.	2,4 2	2,1 9	1,9 8	2,1 0	2,0 0	,968	,427
15) Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum.	2,3 2	2,2 7	1,7 9	2,1 0	2,2 5	2,521	,043
16) Proje hazırlığı esnasında İl Millî Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik.	1,5 8	1,7 6	1,5 0	1,3 0	2,7 5	2,843	,026
17) Hazırlık döneminde diğer öğretmenlerle öğretmenler toplantısında paylaşımda bulunduk.	1,6 3	2,3 4	2,2 1	3,0 0	2,7 5	3,055	,018
18) Proje hazırlık dönemine öğrencilerimizi dâhil edebildik	2,4 2	2,4 0	1,9 4	2,3 0	3,0 0	1,785	,134
19) Proje hazırlık dönemine öğrenci velilerini dâhil edebildik.	2,7 9	2,9 2	2,5 6	3,5 0	3,5 0	1,945	,105
20) Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir.	2,2 6	2,9 7	2,6 7	3,8 0	3,2 5	2,728	,031
Comenius Projesi Uygulama Dönemi						F	p
1) Proje kabul aşamasında bazı ortakların elenmesi proje uygulama aşamasında sıkıntıya yol açtığını düşünüyorum.	3,2 1	2,9 4	2,8 1	3,0 0	2,5 0	,452	,771
2) Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz	2,0 5	2,1 4	1,9 8	2,3 0	2,5 0	,498	,738
3) Proje uygulamasında Millî Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz.	1,5 3	1,6 1	1,4 6	1,4 0	2,0 0	,767	,548
4) Proje faaliyetlerini okulun çalışma programına kolay bir şekilde adapte edebiliyorum.	1,6 8	2,2 4	1,9 6	2,4 0	2,0 0	1,786	,134
5) Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum.	1,6 8	2,2 1	1,6 9	2,1 0	2,0 0	2,516	,043
6) Yurt dışı ziyaretleri için katılımcı öğretmenlerin seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız.	2,5 3	2,0 5	1,8 5	2,0 0	2,5 0	1,534	,194

7)	Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğretmenler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	1,8 4	2,4 2	2,2 9	2,6 0	2,5 0	1,260	,288
8)	Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	1,8 9	2,4 3	2,1 5	3,0 0	2,7 5	2,622	,037
9)	Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm veliler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	2,4 7	3,0 8	2,8 1	3,5 0	3,0 0	2,002	,096
10)	Projemize ilişkin faaliyetlerin komşu okullar tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.	3,1 6	2,9 2	2,9 2	3,4 0	3,0 0	,546	,702
11)	Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum.	3,3 2	2,9 2	2,7 1	3,2 0	3,2 5	,793	,531
12)	Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum.	1,6 3	1,8 1	1,5 6	2,1 0	2,0 0	1,720	,148
13)	Proje kapsamında bir eğitim materyali geliştirme imkânımız olduğunu düşünüyorum.	1,7 4	2,1 6	1,8 8	2,4 0	1,7 5	1,878	,116
14)	Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	1,6 8	1,6 6	1,2 7	1,4 0	1,7 5	3,284	,013
15)	Proje süresince proje ortaklarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum.	1,5 8	1,5 4	1,4 8	1,4 0	1,7 5	,345	,847
16)	Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.	1,7 4	2,1 8	2,0 4	2,6 0	2,5 0	1,736	,144
17)	Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	1,7 9	1,7 7	1,5 8	1,6 0	1,7 5	,660	,620
18)	Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.	1,6 3	1,7 6	1,5 4	1,7 0	1,7 5	,754	,557
19)	Proje kapsamında başvuru formunda belirttiğimiz tüm amaçlara ulaştığımızı düşünüyorum.	1,5 3	1,9 2	1,7 5	2,3 0	2,0 0	2,395	,052
20)	Projenin Ulusal Ajans tarafından sağlanan proje bütçesinin yeterli bir bütçe olduğunu düşünüyorum.	2,7 9	2,6 0	2,2 3	3,0 0	2,5 0	1,376	,244
21)	Comenius projesi sonrası ortak okullarla farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum.	1,6 8	1,9 3	2,0 4	1,9 0	2,0 0	,596	,666
22)	Proje sonrası yurt dışındaki çalıştığım ortaklarla çeşitli işbirliği amaçlı irtibatlarımı sürdürebilirim.	1,5 8	1,8 9	2,0 0	1,8 0	2,0 0	,783	,538
23)	Uyguladığımız projenin örnek bir proje olabileceğini düşünüyorum.	1,7 4	1,8 6	1,6 9	2,1 0	2,0 0	,864	,487
24)	Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum.	1,2 1	1,3 9	1,3 8	1,4 0	1,7 5	,535	,710
25)	Comenius Projesi olmadan da farklı ülkelerle benzer iş birlikleri yapabilirdim.	3,4 7	3,0 2	2,9 8	2,8 0	2,5 0	,797	,529
26)	Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum.	1,1 6	1,3 3	1,2 3	1,2 0	1,7 5	1,004	,407
27)	Comenius Projesi farklı kültürlerle karşı önyargılarımız olduğunu fark etmemizi sağladı.	1,8 4	2,0 0	1,9 8	1,5 0	2,0 0	,526	,717
28)	Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum.	1,3 7	1,6 4	1,4 4	1,6 0	1,7 5	,745	,563
29)	Comenius Projelerinde edindiğim tecrübeye göre Avrupalı meslektaşlarımın ve Türk meslektaşlarımın bilgi birikimleri arasında bir fark olmadığını düşünüyorum.	2,8 4	2,2 5	2,1 5	2,1 0	2,2 5	1,283	,279
30)	Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim.	1,1 1	1,3 6	1,2 7	1,6 0	1,2 5	1,285	,278
31)	Proje bitiminden sonra proje kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetleri sürdürebiliriz.	1,5 8	1,9 4	1,8 1	1,9 0	1,7 5	,859	,490

32) Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim.	1,1 1	1,6 2	1,3 5	2,5 0	1,2 5	5,135	,001
33) Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelerden birinde çalışmak ve yaşamak isterim.	2,9 5	2,6 9	2,3 8	4,1 0	2,7 5	3,342	,012
34) Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	1,7 4	1,7 6	1,5 8	2,4 0	2,2 5	2,094	,084
35) Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.	1,4 2	1,6 1	1,5 8	2,2 0	2,0 0	2,410	,051
36) Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum.	1,3 7	1,8 8	1,9 6	2,6 0	2,0 0	3,237	,014
37) Proje başvurusunda öngörülen görev dağılımının etkili bir şekilde uygulandığını düşünüyorum.	1,8 4	1,9 9	2,0 2	2,7 0	2,0 0	1,639	,167
38) Comenius Projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	1,3 2	1,5 1	1,5 0	1,6 0	1,5 0	,423	,792
39) Comenius Projesinin öğrencilerimin başarı düzeyini yükselttiğini düşünüyorum.	1,6 8	2,0 6	1,7 7	2,0 0	2,0 0	1,653	,163
40) Comenius Projesinin meslektaşlarımla mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.	1,3 2	1,8 0	1,8 1	2,2 0	2,2 5	3,140	,016
41) Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı.	1,2 6	1,5 8	1,7 3	1,8 0	2,2 5	2,553	,041
42) Comenius projesi gerçekleştirmemle meslektaşlarımla nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum.	1,5 3	1,8 8	1,9 6	2,2 0	2,0 0	1,178	,322
43) Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum.	2,6 8	2,4 1	2,7 3	2,2 0	3,2 5	,927	,450
44) Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu düşünüyorum.	3,3 2	2,6 2	2,3 5	2,3 0	2,5 0	1,950	,104
45) Proje ile ilgili ilerleme ve final raporlarında soruların soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.	1,7 4	2,0 0	2,1 9	2,6 0	2,0 0	1,994	,098

Öğretmenlerin Comenius projelerinin hazırlık ve Comenius Projesi Uygulama dönemlerine ilişkin görüşleri görev yaptıkları okul türüne göre incelenmiştir. Analiz tekniği olarak tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Oluşan gruplar arası farkları tespit etmek için ise çoklu karşılaştırma testlerinden biri olan Scheffe Testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular şu şekilde sıralanabilir:

Comenius Projesi Hazırlık Dönemine ilişkin, “Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum” ifadesine diğer seçeneğinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler meslek liselerinde görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu; “Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum” ifadesine anaokullarında görev yapan öğretmenlerin diğer seçeneğinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu; “Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum” ifadesine anaokullarında görev yapan öğretmenlerin liselerde görev yapan öğretmenlere

göre daha olumlu; “Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik” ifadesine diğer seçeneğinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler araştırmaya katılan diğer öğretmenlere göre daha olumlu; “Hazırlık döneminde diğer öğretmenlerle öğretmenler toplantısında paylaşımda bulunduk” ve “Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir” ifadeleri ise meslek liselerinde görev yapan öğretmenler anaokullarında görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirmiştir.

Comenius Projesi Uygulama Dönemine ilişkin ise, “Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum” ifadesine ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler anaokullarında görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu; “Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum” ve “Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelerden birinde çalışmak ve yaşamak isterim” ifadelerine diğer seçeneğinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler liselerde görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu; “Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum”, “Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim” ve “Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum” ifadelerine meslek liselerinde görev yapan öğretmenler anaokullarında görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu; “Comenius Projesinin meslektaşlarımla mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum” ve “Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı” ifadelerine ise diğer seçeneğinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler anaokullarında görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirmiştir.

BÖLÜM VI

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

SONUÇ

Comenius projelerinin uygulaması konusunda öğretmenlerin çok yüksek düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Yıllara göre proje sayılarında bir artış gözlemlenmiştir. Yürütülen projelerin büyük bölümü (64,8) şehir merkezinde yürütülmektedir. Okul türlerine bakıldığı takdirde projelerin %54'ü ilköğretim okulları tarafından gerçekleştirilmektedir. Projelerin %89,2'si kamu okulları tarafından gerçekleştirilmektedir. Okulların %73,3 'ü projelerde ortak olarak yer almaktadır.

Ağırlıklı ortalama yöntemiyle gerçekleştirilen analizlere göre 4,20 PUANIN (Tamamen Katılıyorum) üzerinde olan tek önerme “Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik” görüşüdür.

Comenius Projesine katılmış öğretmenler Comenius projelerinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu, bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu, yurt dışı ortaklarının ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını, proje sayesinde farklı bir kültürü tanıma fırsatı bulduklarını düşünmektedir.

Ayrıca diğer meslektaşlarının da bu tip projelerde yer almalarını tavsiye etmekte, Comenius Projesi sayesinde meslekleri ile ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkânı bulduklarını ve projelerin mesleki hayatlarına olumlu bir etki yaptığını belirtmektedirler. Bununla birlikte gerçekleştirilen projelerin yeni projeler geliştirmedeki girişimciliklerini artırdığını ifade etmektedirler.

Katılımcı öğretmenler proje süreçlerine velilerin katılımı ve bilgilenmesi, diğer komşu okulların farkındalığı, yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolaylığı konularında sorunlar algıladıkları görülmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada Konya İlinde Comenius projesi gerçekleştirmiş veya katılımcı olarak proje ekiplerinde yer almış öğretmenlerin görüşleri alınarak Comenius projelerinin amacına ulaşma düzeyi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Comenius projelerinin uygulaması konusunda öğretmenlerin çok yüksek düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Yıllara göre proje sayılarında bir artış gözlemlenmiştir. Yürütülen projelerin büyük bölümü şehir merkezinde ve ilköğretim okulları özellikle kamu okulları tarafından yürütüldüğü ve çoğunlukla öğretmenlerden oluştuğu ortaya konmuştur.

Ayrıca, Proje hazırlığı esnasında öğretmenlerin İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden destek alabildikleri ve projede farklı uygulama ve girişimcilik becerilerini geliştirdikleri, mesleki ve kişisel gelişime katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler açısından ise, Comenius Projelerinin takım çalışmasını geliştirdiği, dil becerilerini geliştirmede etkili olduğu, bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğu, yurt dışı ortaklarının ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığı ve proje sayesinde farklı bir kültürü tanıma fırsatı buldukları da çalışmada bulunmuştur.

Daha önce yapılan AB projelerini değerlendirmeye yönelik projelerde bu çalışmada da ortaya konduğu gibi benzer sonuçlar bulunmuştur. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (2008 ve 2009) tecrübe, Haspolat ve Kılıç (2007), kazanımların hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin bireysel ve mesleki anlamda gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte olduğu görülmüştür. Aydoğan ve Şahin (2006) yabancı dil öğrenme isteklerinin arttığı ve farklı kültürlere ait önyargılarının azaldığını belirtmektedirler. Top (2006)'un yaptığı çalışmada Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının dil öğrenimini kolaylaştırdığına ilişkin olarak olumlu görüş belirtmişlerdir

Anıl (2006) proje öncesinde, uygulama sırasında ve proje sonrasında proje sahibi kurumlar yararlanıcılarına tam destek olduğu ve mesleki eğitime katkısı olduğu bulunmuştur. Bu çalışma da, özellikle İngilizce derslerine öğrencilerin ilgisinin arttığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Dilekli (2008) Comenius projelerinin öğrencilerin ve öğret-

menlerin yeni bilgi edinmelerini sağladığı, iletişim becerilerin arttırdığı, takım çalışması, öğrenme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

AB ülkelerinde yapılan projelerle ilgili olarak benzer sonuçlar ortaya konmuştur. Beernaert (1997) ve Vabo & Smeby (2003) hareketlilikte bulunmuş proje ve kişiler değerlendirildiğinde oldukça olumlu etkileri olduğu saptanmıştır. Hareketliliğin çıktıları ise; kültürel anlayış ve dil becerileri eğitsel gelişimler olmuştur. Erasmus, Comenius koordinatörleri ve Arion organizatörleri (2003) öğrencilerin yabancı dillerini geliştirme fırsatına sahip olduklarını ve programların amacına ulaştığı tespit edilmiştir.

Bu araştırmada farklı olarak, diğer çalışmalarda ise şu sonuçlara ulaşılmıştır: Haspolat ve Kılıç (2007) tarafından yapılan çalışmada, katılımcılar başka projelerde de görev almak istediklerini belirtilmiştir. Aydoğan ve Şahin (2006) işbirliği kurmaktan zevk aldıkları, problemlerin çözümünde daha yaratıcı oldukları belirtmektedirler. Top (2006) çalışmasında, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarının katılımcıların büyük bir çoğunluğunun programlara ilişkin bilgi ve beceri düzeylerinin az olduğu saptanmıştır. Anıl (2006) projelerinin teknoloji transferi sağladığı, öğrenci ve çalışanların kendilerine daha çok güven duymaları bakımından katkı sağladığını bulmuştur. Yine bu çalışmada, proje çalışmalarının genellikle öğrenci ile öğretmen ve öğretmen ile yönetici arasındaki ilişkiyi geliştirmiş ve takım ruhu ile çalışabilme becerisi kazandırdığı ve proje çalışmalarına katılan öğrencilerin özellikle resim ve müzik gibi derslere olan ilgisinin arttığı tespit edilmiştir. Dilekli (2008) farklı olarak iletişim becerilerin arttırdığı, yaratıcılık ve problem çözme becerilerini geliştirdiği, yeni bilgi teknolojilerini kullanımını geliştirdiği, takım çalışması, açıktan ve uzaktan öğrenme becerilerini geliştirdiği sonuçlarına ulaşmıştır.

AB ülkelerinde yapılan proje konusundaki çalışmalarda bu çalışmadan farklı olarak, Vabo ve Smeby (2003) kültürel anlayış ve disiplinler arası yeni becerilerin geliştiği bulmuştur. Erasmus, Comenius koordinatörleri ve Arion organizatörleri (2003) öğrenci ve öğretmenlerin diğer eğitim kurumlarıyla uluslar arası işbirliği kurma ve öğrencilerin kendi okullarının diğer Avrupa ülkeleriyle işbirliği ve ortak projeler yapma yönünde isteklerinin arttığı ortaya konmuştur.

Yapılan bu çalışmada ve Türkiye ve AB ülkelerinde projeleri değerlendirmeye yönelik yapılan çalışmalarda, öğretmen ve öğrencilerin ve uygulayıcıların görüş açıları açısından kısmi farklılıklar olsa da genel olarak ele alındığında sağlanan kişisel, eğitsel ve mesleki gelişimler açısından benzer sonuçlara ulaşıldığı ve katılımcıların benzer algılara sahip oldukları söylenebilir.

ÖNERİLER

1. Projelerde coğrafi çeşitliliğin sağlanması için gerekli çalışmalar yapılmalı, ilçe ve köylerde de proje çalışmalarının yapılabilmesi için yerel düzeyde eğitim etkinliklerinin ve farkındalık oluşturma faaliyetlerinin artırılması gerekmektedir.
2. Okul türlerine göre projelerden istifade eden okul türlerinin çeşitlendirilmesi için okullar teşvik edilmeli, proje başvurularında farklı türden okullara uygulanan öncelikler kaldırılmalıdır.
3. Katılımcıların proje hazırlık sürecinde istedikleri zaman destek alabildikleri mercii olan İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekiplerinin sürekliliği sağlanmalı ve işlevi genişletilmelidir.
4. Okulların projelere ortak olmadan ziyade koordinatör (proje sahibi) olarak katılmaları teşvik edilmeli ve bu konuda özgün proje fikri geliştirme, proje yazma, proje döngüsü yönetimi alanında eğitimler organize edilmelidir.
5. Proje uygulama aşamasında yurt dışı izin onay işlemlerinde işlem ve evrak adedi asgariye indirilmeli ve Bakanlık düzeyinde bu işlemlerin standarda bağlanması gerekmektedir.
6. Katılımcı öğretmenler gerçekleştirilen projelerin olumlu etkileri konusunda görüş bildirmektedir. Bu noktada her yıl kabul gören proje başvuru sayısını artırmak için proje bütçe ve diğer alt yapılar hazırlanmalıdır.

7. Proje hazırlık süreçlerinde öğrenciler, veliler ve diğer öğretmenlerin dâhil edilmesi proje hazırlama sürecini zenginlik kazandıracaktır.

8. Proje hazırlama konusunda öğretmenlerin motivasyonunu artırıcı önlemlerin alınması, proje hazırlayan öğretmenlerin maddi olarak desteklenmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

9. Comenius projesi hazırlama ve uygulaması konusunda internet tabanlı eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri geliştirilerek bilhassa imkanı kısıtlı yerleşim yerlerinde görev yapan öğretmenlere proje hazırlama konusundaki bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

Aktaş, H. (2006). Comenius Programlarında insan Hakları Alanında Yapılmış On Projenin

Anıl, O. (2006) .“Leonardo Da Vinci Projesinin (Hareketlilik) Mesleki Eğitime Katkısı” Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.(Yayınlanmış Yüksek lisans Tezi), Ankara.

Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü (1999) Avrupa Birliği ve Türkiye, Ankara, Ekim 1999 s.10.

Aydoğan ve Şahin (2006) Comenius Okul Ortaklıkları Projelerinin, Comenius Amaçlarının Gerçekleşmesine Katkısı Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Güz 2006, Sayı 48, ss: 455-480

Aydoğan, İ. & Şahin, A. E. (2006). “Comenius Okul Ortaklıkları Projelerinin Comenius Amaçlarının Gerçekleşmesine Katkısı”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 48, 455-480.

Bahadır, H. (2007). “Comenius Projelerinden Faydalanma Konusunda Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri”, Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale.

Beernaert, Y. (1997). Teacher Education and Lifelong Learning Higher Education in Europe, 22, (3), 329 – 347.

Bozkurt,V (1993) Avrupa Birliği,Bursa, s.5.

Çayhan E, Ateşoğlu Güney N, (1996) Avrupa’da Yeni Güvenlik Arayışları: NATO-AB-Türkiye, İstanbul, s.96.

Deloitte ve Touche. (2000). Evaluation of European School Partnerships under Comenius Action 1 & Lingua Action E. [Electronic version]. Web: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/education/2001/sociexpst/soc1xpc om lingrep_en.pdf

Diamantopoulou, A. (2006). The European Dimension in Greek Education in the context of the European Union. Comparative Education, 42, 131–151.

Dilekli, Y. (2008). Aksaray ilinde 2006 ve 2007 yıllarında uygulanan Comenius projelerinin öğrenci, öğretmen, okullar ve dersler üzerindeki etkilerinin incelenmesi.

Yayımlanmamış yüksek lisans Tezi, Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

European Commission, DG Education and Culture (2007) Impact of the Comenius School Partnerships on the participant schools Final Report

Fitzgerald, J. E. (1999). “The Participation Of Pre-Primary And Primary Schools in the Eu Socrates-Comenius Action One Programme for School Education”, Irish Educational Studies, 18,116-128.

Gülşen A., İ.(2008). Okul yöneticilerine göre Avrupa Birliği Comenius programı okul ortaklıkları projelerinin etkililiği. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güner, Ü (2008) Ekonominin AB’si, Bursa s. 4-5.

Haspolat, E. ve Özkılıç, R. (2007). Comenius Okul Ortaklığı Proje Koordinatörlerinin Proje Süreçleri Konusundaki Görüşleri. Eurasian Journal of Educational Research, 27, 163–177. Institute of Philosophy and Sociology University of Latvia (2003). Interim evaluation of socrates programme in latvia report (2000-2003) Riga, 2003. [Electronic version].web:http://ec.europa.eu/education/programmes/evaluation/socratesnat/soclat.pdf

İşeri,A. (2005). Avrupa Birliği Giriş Sürecinde Erasmus Programı Uygulamasına İlişkin Uzman Görüşleri, Yüksek Lisans Tezi, İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Karlık, R (2005) Avrupa Birliği ve Türkiye, İstanbul s.10.

Kılıç, R (2002) Türkiye- AB İlişkileri ve Gümrük Birliği, Ekonomik Entegrasyon Teorisi Gümrük Birlikleri Teorisi, s.112.

Libotton, A., Van Braak J. & Garofalo, M.(2002). ATEE Interactive Coordination and Educational Monitoring of Socrates Comenius Action 3 Projects. European Journal of Teacher Education, 25, p. 1.

Postacı, A. (2004). Bütünleşme sürecinde Avrupa Birliği eğitim politikası. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sabir Aydın (2008) Siyasi ve Hukuki Olarak Avrupa Birliği,Ankara, s.69

Saraçoğlu T, ” Türkiye AET İlişkileri” ,İktisadi Kalkınma Vakfı Dergisi, Mart 1981,s.9.

Seyidoğlu Halil (1993) Uluslar arası İktisat, İstanbul,s.404.

Tekinalp Ü, Tekinalp G (2000) Avrupa Birliği Hukuku,İstanbul ,s.5-8

Top, V. (2006). Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına ilişkin ğretmen ve yönetici görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Vabo, A., ve Smeby, J.C. (2003). Norwegian report on the implementation of the Second phase of the Socrates programme. Norwegian Institute for Studies in Research and Higher Education. [Electronic version].
Web:<http://ec.europa.eu/education/programmes/evaluation/socratesnat/socno.pdf>

Türkoğlu ve Türkoğlu (2006) Comenius 1 Okul Ortaklıkları Projelerine Başvuruda Bulunan Okul Yönetici ve Koordinatör ğretmenlerin Görüşleri İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 7 Sayı:12 s. 125- 154

Ulusal Ajans (2008) 2008 Hayatboyu ğrenme Programı Etki Analizi, s.1

Ulusal Ajans (2009) 2009 Yılı Uygulama Raporu

Ulusal Ajans (2009) Comenius Programı

lger, K (2003) Avrupa Birliği El Kitabı, Ankara s.96

Yükseköğretim Kurulu (2010) Yükseköğretimde Yeniden Yapılanma: 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları (2. Baskı), YK Yayınları, Ankara, s. 4.

EKLER

EK I . Comenius Okul Projelerine ilişkin öğretmen algı anketi

AÇIKLAMA

Değerli Meslektaşım,

Bu anket Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında, sürdürülmekte olan bir bilimsel araştırma için hazırlanmış. Bu araştırma; **ÖĞRETMEN ALGISINA GÖRE COMENIUS PROJELERİNİN AMAÇINA UYGUN GERÇEKLEŞME DÜZEYİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİNE** araştırmaya yöneliktir.

Bu araştırmada isim, kurum adı vb. özel bilgilere ihtiyaç bulunmamaktadır.

Verdiğiniz bilgiler ve katkılarımızdan dolayı teşekkür ederim.

İlk 30 soruda sizin için uygun olan şıkkın yanındaki onay kutucuğunu işaretleyiniz.

1. Okunuzun bulunduğu yerleşim yeri?

İl Merkezi

İlçe Merkezi

Kasaba

Köy

2. Okulunuzun türü?

Anaokulu

İlköğretim okulu

Lise

Meslek Lisesi

Diğer

3. Okulunuzun tipi ?

Özel

Kamu

4. Okulunuzun öğretim şekli?

Tekli öğretim

İkili Öğretim

5. Branşınız?

İngilizce

Almanca

Fransızca

Diğer lütfen belirtiniz:

6. Yabancı dil seviyeniz?

Temel Düzey

Orta Düzey

İleri Düzey

7. Projenizin durumu?

Devam ediyor

Sona erdi

8. Projenizin başlangıç yılı

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

2011

9. Halen Projeyi gerçekleştirdiğiniz okulda mı görev yapıyorsunuz?

Evet

Hayır

10. Okunuzun öğrenci sayısı ne kadar?

1-20

21-50

51-250

251-500

501-2000

2001-5000

5000 ‘den fazla

11. Okulunuzun öğretmen sayısı ne kadar?

1-20

21-50

51-250

12. Okulunuzda internet bağlantısı var mı ?

Evet

Hayır

13. Siz proje hazırlamadan önce okulunuz proje hazırlamış mı ?

Evet

Hayır

14. Proje çalışmalarına başlamadan önce proje hazırlanması ile ilgili bir eğitim çalışmasına katıldınız mı?

Evet

Hayır

15. Comenius Projeleri ile ilgili bilgiyi ilk nereden aldınız?

İnternette

Arkadaşımdan

Okul İdaresinden

Medyadan

İl Milli Eğitim müdürlüğü

Diğer

16. Projedeki rolünüz nedir?

Koordinatör

Ortak

17. Projenizde sizinle birlikte kaç okul bulunuyor?

2

3

4

5

6

7

8

9

10 ve üzeri

18. Projenizin dili

İngilizce

Almanca

Fransızca

Diğer

19. Projenizin hedef kitlesi hangi yaş grubu öğrencilerdi? (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

4-6

7-10

11-14

15-18

20. Projenizin türü nedir?

İki Taraflı

Çok Taraflı

21. Medeni durumunuz?

Evli

Bekar

22. Cinsiyetiniz?

Bay

Bayan

23. Kabul aşamasında ortaklarınızdan düşen oldu mu?

Evet

Hayır

24. Bireysel olarak projedeki rolünüz.

Proje Yürütücüsü

Proje Katılımcısı

25. Öğrenim durumunuz?

Lisans

Yüksek Lisans

Doktora

26. Kıdem yılınız?

1-5

6-10

11-15

16-20

20'den fazla

27. Yaş kategorisiniz nedir?

20-29

30-39

40-49

50-59

59'un üstü

28. Proje uygulamadan önce yurt dışına çıktınız mı ?

Evet

Hayır

29. Proje uygulamadan önce yurt dışından herhangi bir okulla iş birliğiniz var mıydı?

Evet

Hayır

30. Projenizin Toplam Bütçesi ?

13000

15000

23000

Tablo içerisindeki anket sorularında sizin için uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz.

Comenius Projesi Uygulamaları Algı Maddeleri	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Comenius Projesi Hazırlık Dönemi					
21. Proje hazırlığı için okullumda bir ekip ruhu oluşturabildiğimizi düşünüyorum					
22. Comenius Projesi hazırlığına başlamadan önce programla ilgili bilgimin olduğunu düşünüyorum.					
23. Projem için ortak bulmada sıkıntı yaşamadık.					
24. Bulduğum ortaklar arasından seçim yapmada zorlanmadık.					
25. Proje başvuru formunu yurt dışından ortaklarımızla birlikte doldurma fırsatımız oldu.					
26. Başvuru formlarının Ulusal Ajanslar tarafından yayınlanması ve son başvuru tarihi arasındaki süre bizim için makul bir süreydi.					
27. Ulusal Ajansın internet sayfasında yayımlanan bilgilerin başvuruyu tamamlayabilmemiz için yeterli olduğunu düşünüyorum.					
28. Proje başvuru formunun doldurulmasına ilişkin Ulusal Ajans tarafından verilen başvuru formu doldurma rehberlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
29. Comenius projeleri için belirlenen son başvuru tarihi bizim için uygun bir tarihti.					
30. Başvuru formunu ilk okuduğumuzda soruları anlayabildiğimizi düşünüyorum.					
31. Proje başvuru formunu yardım almadan doldurabildik.					
32. Başvuru formundaki soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.					
33. Genel olarak Ulusal Ajansın sağladığı bilgiler yeterliydi.					
34. Başvuru formunu doldurmak için kullanılan programı/yazılımı rahat kullanabildik.					

35. Başvuru için Ulusal Ajansa gönderilen doküman, CD, yazı vb. sayı olarak makul olduğunu düşünüyorum.					
36. Proje hazırlığı esnasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibinden istediğim zaman destek alabildik.					
37. Hazırlık döneminde diğer öğretmenlerle öğretmenler toplantısında paylaşımda bulunduk.					
38. Proje hazırlık dönemine öğrencilerimizi dâhil edebildik.					
39. Proje hazırlık dönemine öğrenci velilerini dâhil edebildik.					
40. Proje hazırlığı için okulum bizi maddi olarak desteklemektedir.					
COMENIUS PROJESİ UYGULAMA DÖNEMİ					
46. Proje kabul aşamasında bazı ortakların elenmesi proje uygulama aşamasında sıkıntıya yol açtığını düşünüyorum.					
47. Ulusal Ajans tarafından projemiz için belirlenen ilgili uzmanla kolay irtibata geçebiliyoruz.					
48. Proje uygulamasında İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ekibi üyeleri ile istediğimiz zaman görüşebiliyoruz.					
49. Proje faaliyetlerini okulun çalışma programına kolay bir şekilde adapte edebiliyorum.					
50. Proje faaliyetlerine ilişkin okul idaresinden yeterli desteği alabiliyorum.					
51. Yurt dışı ziyaretleri için katılımcı öğretmenlerin seçimi daha önceden belirlenen kriterlere göre yapmaktayız.					
52. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğretmenler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.					
53. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm öğrenciler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.					
54. Projemize ilişkin faaliyetlerin okulumuzdaki tüm veliler tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.					
55. Projemize ilişkin faaliyetlerin komşu okullar tarafından yeterince bilindiğini düşünüyorum.					
56. Yurt dışı izin ve onay işlemlerinin kolay olduğunu düşünüyorum.					
57. Comenius projesinin öğrenciler arasındaki takım çalışmasını geliştirdiğini düşünüyorum.					
58. Proje kapsamında bir eğitim materyali geliştirme imkânımız olduğunu düşünüyorum.					

59. Projenin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.					
60. Proje süresince proje ortaklarıyla etkili bir iletişim gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum.					
61. Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.					
62. Projenin öğrencilerin bilgi iletişim araçlarını kullanma becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.					
63. Projenin öğrencilerin takım çalışması becerilerini geliştirmede etkili olduğunu düşünüyorum.					
64. Proje kapsamında başvuru formunda belirttiğimiz tüm amaçlara ulaştığımızı düşünüyorum.					
65. Projenin Ulusal Ajans tarafından sağlanan proje bütçesinin yeterli bir bütçe olduğunu düşünüyorum.					
66. Comenius projesi sonrası ortak okullarla Comenius dışında farklı çalışmalarla işbirliğini sürdürebileceğimizi düşünüyorum					
67. Proje sonrası yurt dışındaki çalıştığım ortaklarla çeşitli işbirliği amaçlı irtibatlarımı sürdürebilirim.					
68. Uyguladığımız projenin örnek bir proje olabileceğini düşünüyorum.					
69. Yurt dışı ortaklarımızın uyguladığımız Comenius Projesi sayesinde ülkemize karşı düşüncelerine olumlu bir katkı sağladığını düşünüyorum.					
70. Comenius Projesi olmadan da farklı ülkelerle benzer iş birlikleri yapabiliirdim.					
71. Proje ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buldum.					
72. Comenius Projesi farklı kültürlerle karşı önyargılarımız olduğunu fark etmemizi sağladı.					
73. Comenius Projesi uygulayarak kendi kültürümüzü daha iyi tanıma fırsatı bulduğumu düşünüyorum.					
74. Comenius Projelerinde edindiğim tecrübeye göre Avrupalı meslektaşlarımla ve Türk meslektaşlarımla bilgi birikimleri arasında bir fark olmadığını düşünüyorum.					
75. Tüm meslektaşlarıma Comenius Projesi yapmalarını tavsiye ederim.					
76. Proje bitiminden sonra proje kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetleri sürdürebiliriz.					
77. Yeni bir Comenius Projesi yapmak isterim.					
78. Comenius Projesi kapsamında gittiğim ülkelerden birinde çalışmak ve yaşamak isterim.					
79. Comenius Projesinin okul idaremize olumlu bir etki yaptığını düşü-					

nüyorum.					
80. Comenius projesi sayesinde mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.					
81. Proje uygulaması için öngörülen 24 aylık sürenin uygun bir süre olduğunu düşünüyorum.					
82. Proje başvurusunda öngörülen görev dağılımının etkili bir şekilde uygulandığını düşünüyorum.					
83. Comenius Projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.					
84. Comenius Projesinin öğrencilerimin başarı düzeyini yükselttiğini düşünüyorum.					
85. Comenius Projesinin meslektaşlarımın mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.					
86. Gerçekleştirdiğimiz proje yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdı.					
87. Comenius projesi gerçekleştirmemin meslektaşlarım nezdinde ve okul çevremde saygınlığımı artırdığını düşünüyorum.					
88. Yurt dışı programlara bekârların daha rahat katılabildiğini düşünüyorum.					
89. Comenius Projesi uygulamasının zor bir süreç olduğunu düşünüyorum.					
90. Proje ile ilgili ilerleme ve final raporlarında sorulan soruların amacına hizmet ettiğini düşünüyorum.					

Araştırma İzni

Ek- 4: Özgeçmiş

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	MEVLÜT AYDOĞMUŞ	İmza:		
Doğum Yeri:	KONYA			
Doğum Tarihi:	22.06.1976			
Medeni Durumu:	EVLİ			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	İzzetbey İlkokulu		Konya	1987
Ortaöğretim	Özel Elmas Koleji		Konya	1993
Lise	Karatay Lisesi		Konya	1996
Lisans	NEÜ AKEF Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği		Konya	2000
Yüksek Lisans				
Becerileri:	Dil öğretiminde yeni metot ve teknikler Ulusal ve uluslararası proje çalışmaları Farklı ülke ve kültürlerden kişi ve kurumlarla proje yönetimi			
İlgi Alanları:	Seyahat etmek, spor yapmak, okumak			

İş Deneyimi:	Yalıhüyük Merkez İlköğretim Okulu 2000-2003, İngilizce Öğretmeni Aksaray Turizm Otelcilik Meslek Lisesi 2003-2006, İngilizce Öğretmeni Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Projeler Koordinasyon Ofisi 2006-2013, Projeler Koordinatörü Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğü 2013-..... , Uzman
Aldığı Ödüller:	Teşekkür Belgesi Takdir Belgesi
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	
Tel:	0 332 280 80 80
Adres	Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğü Konya